

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ У ДЗЕРКАЛІ ЗМІ:

**За повідомленнями
друкованих та інтернет-ЗМІ, телебачення і радіомовлення
14 березня 2014 р., п'ятниця**

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

- Олександр Турчинов: «Ніхто в світі не визнає результатів кримського «референдуму» "Голос України" 3**
- На цьому наголосив Голова Верховної Ради України, в.о. Президента України О.Турчинов в інтерв'ю у студії телеканала «Рада». О.Турчинов зазначив, що скорочення строків проведення референдуму самопроголошеною кримською владою, яка «більше схожа на маріонеток», обумовлено необхідністю легітимізувати військове вторгнення на територію Автономії.
- Верховна Рада звернулася до ООН та утворила Національну гвардію "Голос України" 5**
- На прохання уряду Верховна Рада в четвер розглянула та проголосувала за постанову, яка підтверджує курс України на євроінтеграцію. Постанову вносив в.о. Президента О.Турчинов, «за» проголосували 252 депутати.
- Гвардія в часи цейтноту Наталія Лебідь, "Україна молода" 7**
- Учора Верховна Рада зробила корисне та своєчасне діло: 262 голосами підтримала створення Національної гвардії. Нове утворення формуватиметься на основі контингенту внутрішніх військ. Одночасно з цим Нацгвардія не лише виконуватиме різні функції всередині держави, а й «у взаємодії зі збройними силами України братиме участь у відсічі збройної агресії проти України», — наголосив в.о. Президента О.Турчинов, чий законопроект й було проголосовано в Раді.
- Анатолій Гриценко: «Ще є час для рішучих дій на всіх фронтах» Журнал "Український тиждень" 8**
- А.Гриценко був однією з найбільш суперечливих постатей у колишній опозиції, що нині стала владою. Щоправда, він і далі залишається в опозиції. При цьому як міністр оборони він є одним із найшанованіших, за словами самих військових, за всі 23 роки незалежності, проводив прозору та в хорошому сенсі прозахідну політику. Сьогодні екс-міністр консулює Генеральний штаб Збройних сил та нищівно критикує нинішню владу за її м'якотілість.
- Парламент должен признать Крым оккупированной территорией Алексей Комаровский, The Kiev Times 10**
- В.Фесенко: "На мой взгляд, Верховная Рада (возможно, для этого нужно будет провести внеочередное заседание) сразу после референдума должна принять закон о статусе Крыма как «оккупированная территория»".
- Парламентские инициативы: за двойное гражданство - уголовная ответственность? Катерина Беляева, Судебно-юридическая газета 11**
- 7 февраля на рассмотрение Верховной Рады был представлен законопроект №4116 "О внесении изменений в Уголовный кодекс Украины относительно ответственности за несообщение гражданином Украины о приобретении иностранного гражданства".

ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

Рада працюватиме в суботу <i>Українська правда</i>	15
---	-----------

Верховна Рада проведе засідання у суботу. Про це повідомив віце-спікер ВР Р.Кошулинський у п'ятницю після перерви.

Мустафа Джемілев: «Мне показалось, что референдум для Путина не обязательный пункт для принятия решения» <i>Главком</i>	15
--	-----------

Народный депутат Украины, бывший глава Меджлиса крымско-татарского народа М.Джемілев сегодня является единственным представителем украинской власти, который имел официальный контакт с В.Путиным. К чести М.Джемілева, он остался верен Украине, отказавшись признать референдум о присоединении Крыма к России. О своей беседе с Путиным, а также о ситуации на полуострове М.Джемілев рассказал «Главкому».

БЛОГИ

Ярослав Грицак: «Україна витримає і це випробування» <i>glavkom</i>	17
--	-----------

За понад двадцять років своєї незалежності Україна ніколи ще не стояла перед такими сильними загрозами, як зараз. Але рівно ніколи раніше не були такими високими шанси на кардинальні позитивні зміни.

Олександр Бригинець: «Прошу трьох вбитих в Донецьку вважати лицарями Небесної сотні» <i>корреспондент.net</i>	20
--	-----------

А те, що вони вбиті в Донецьку, а не на вул. Грушевського, не на вул. Інститутській чи Майдані Незалежності, як на мене, не принципово.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Верховна Рада попросила ООН про введення в Україну миротворців <i>Телеканал новин "24"</i>	20
Фракція Партії регіонів в парламенті оголосила бойкот всім ініціативам влади <i>"Студія "1+1", ТСН</i>	21
Гість студії - Сергій Куніцин, постійний представник Президента України в Автономній республіці Крим <i>ICTV, Факти</i>	23
Можливим скасуванням президентських виборів стурбовані у Верховній Раді <i>5 канал, Час новин</i>	26
Киев делает все возможное, чтобы мирным путем урегулировать противостояние в Крыму <i>Интер, Подробности</i>	27
Парламент продовжує апелювати до міжнародної спільноти <i>ТВі, Сьогодні</i>	28
Володимир Гройсман: «Керівники ОДА поводитися, як справжні міні-царі» <i>Радіо Свобода, Ваша Свобода</i>	29

Олександр Турчинов: «Ніхто в світі не визнає результатів кримського «референдуму»
"Голос України"

На цьому наголосив Голова Верховної Ради України, в.о. Президента України Олександр Турчинов в інтерв'ю у студії телеканала «Рада».

О.Турчинов зазначив, що скорочення строків проведення референдуму самопроголошеною кримською владою, яка «більше схожа на маріонеток», обумовлено необхідністю легітимізувати військове вторгнення на територію Автономії. «Росії необхідна легітимізація свого незаконного перебування на території України, — пояснив він. — Вони скорочували строки, чітко виконуючи замовлення російського керівництва, щоб пояснити присутність російських військових».

Голова Верховної Ради Олександр Турчинов, зазначив:

«Усі дії самопроголошеної кримської влади є незаконними і злочинними, «оскільки відповідно до Конституції та законодавства України референдум щодо територіальної цілісності країни, зміни її кордонів може бути виключно всеукраїнським».

Він нагадав, що Генеральна прокуратура України розіслала всім чиновникам, починаючи від голів сільських рад і закінчуючи міськими муніципалітетами, попередження, що проведення референдуму, спроби незаконного рішення щодо зміни кордонів України є злочином, який тягне за собою покарання.

До того ж О. Турчинов назвав надзвичайно важливим той факт, що не всі місцеві ради Криму підтримали ініціативу стосовно проведення референдуму.

Голова Верховної Ради нагадав, що рішення стосовно проведення референдуму було зупинено, і до Конституційного Суду надійшли матеріали для надання висновків щодо діяльності кримського парламенту. Також Верховна Рада, сказав О. Турчинов, звернулася до парламентаріїв Криму з тим, щоб вони негайно повернулися у конституційне поле. «Тоді ми готові вести з ними розмову», — додав він.

«Ніхто у світі не визнає цей фальшивий референдум, і його рішення не матиме жодного юридичного значення, — підсумував він. — Що б не робили російські військові і маріонетки-сепаратисти, після 16 березня буде 17 березня. І статус Автономної Республіки Крим як був, так і залишиться статусом частини української території».

Про мужність українських військових

Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України Олександр Турчинов в інтерв'ю високо оцінив мужність українських військових, які дислоковані в Криму.

Відповідаючи на запитання, О. Турчинов зазначив, що нині ситуацію в Криму «контролюють не парламент Криму, не ті, хто називає себе кримським урядом, а російські військові». «Фактично це керівництво Південного військового округу, ті командири, які вели бойові дії у Чечні, на Північному Кавказі. І фактично вони ухвалюють рішення, як і коли діяти, коли проводити референдум», — сказав він.

О. Турчинов зауважив, що Росія намагалася «формально відпрацювати схему, яка спрацювала на Північному Кавказі — коли був спровокований військовий конфлікт, і фактично розпочалася війна в Грузії», нагадавши, що тоді загинуло багато цивільного населення, що стало підставою для вторгнення регулярних російських військ на територію Грузії.

Керівник парламенту зауважив, що після того, як «кавказький сценарій» не спрацював, російські військові вдалися до блокування наших військових частин і кораблів.

«Для того, щоб не допустити військового протистояння, реальних військових дій на території Криму, наші військові, які мужньо виконують свій конституційний обов'язок, не

використовують зброю. Вони захищають військові частини, техніку, кораблі, не піддаються на провокації», — заявив Голова Верховної Ради.

О. Турчинов відзначив мужність українських солдатів, офіцерів, військових моряків, які, перебуваючи в оточенні, залишаються вірними Україні, виконують свій військовий обов'язок.

Спільно зупинимо військову агресію Росії

«Ми робимо все для того, аби не було війни ані в Криму, ані в будь-якому іншому регіоні України», — заявив Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України Олександр Турчинов.

До того ж він зазначив, що така небезпека існує: коли почалося військове вторгнення в Крим, на східному кордоні України вже було сконцентровано багато військових частин Російської Федерації, які «формально готові до вторгнення на територію України в будь-який момент».

Збройні Сили України, наголосив О. Турчинов, приведені у повну бойову готовність. За його словами, влада докладає всіх зусиль, щоб армія могла захистити свою країну, «але при цьому будемо використовувати усі можливості, щоб розв'язати цю проблему виключно мирним шляхом».

«І в цьому нашу країну підтримує все цивілізоване людство. Усі провідні країни світу стали на бік України, і я переконаний, що це об'єднання зусиль на міжнародній арені, консолідація усіх демократичних країн все ж таки дозволить зупинити агресію», — сказав Голова Верховної Ради.

Усім громадянам — рівні права

Усі громадяни України мають рівні права, незалежно від того, якою мовою вони говорять, в якому регіоні вони проживають і до якої конфесії належать. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов.

Торкаючись питання щодо подальшого статусу російської мови та мов інших національних меншин, О. Турчинов нагадав, що за ініціативою парламенту було створено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з підготовки проекту закону про розвиток і застосування мов в Україні. Комісія, до складу якої увійшли представники різних наукових шкіл з усіх регіонів України, в тому числі з Автономної Республіки Крим, має врахувати інтереси будь-яких національних меншин щодо мов, якими вони говорять. «Щоб кожен міг говорити без будь-яких проблем рідною мовою, щоб ніхто не міг це право обмежувати», — наголосив він.

Жоден чиновник не повинен жити за рахунок державного бюджету

Про це заявив Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов.

Він повідомив, що найближчим часом планується реалізувати рішення щодо продажу всіх державних резиденцій. «Вони не потрібні країні, хто б не був на посаді Президента. Це ненормально, коли в багатьох сімей не вистачає грошей на продукти, хтось живе у ста кімнатах з позолотою», — наголосив він.

Керівник парламенту висловив думку, що за рахунок продажу цих резиденцій можна суттєво поповнити державний бюджет.

О.Турчинов нагадав, що парламент ухвалив рішення стосовно ліквідації усіх депутатських привілеїв, зазначивши, що аналогічне рішення необхідно прийняти і по відношенню до суддів і чиновників у цілому. «Всі мають бути рівні перед законом і діяти у рамках закону, — сказав він. — Ніхто не має жити за рахунок державного бюджету, посилаючись на свій статус».

Станемо сильною європейською державою

«Ми нині поновлюємо довіру до влади і маємо велике бажання побудувати демократичну, цивілізовану державу, щоб люди не боялися влади, щоб їм було однаково, яке прізвище Президента чи Прем'єр-міністра», — заявив Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України Олександр Турчинов.

За його словами, люди «мають знати, що їхні права захищені, що в країні створені умови, щоб вони могли жити, працювати та відпочивати, а яка партія при владі — це має цікавити політологів та аналітиків, як це відбувається в країнах Європи».

Україна, зазначив Голова Верховної Ради, «має влитися у сім'ю європейських народів, стати сильною, достойною європейською державою, де люди хочуть жити, і щоб наші діти пишалися, що живуть у цій країні».

«Давайте будувати таку країну разом», — закликав він.

Економіка півострова може бути повністю зруйнована

Російська Федерація хоче повністю ізолювати Крим від України та всього цивілізованого світу. «Ця ізоляція призведе до того, що буде повністю зруйнована економіка пів-острова», — повідомив Голова Верховної Ради України, виконуючий обов'язки Президента України Олександр Турчинов.

За його словами, попри агресивні дії російських військових, міжнародний статус Криму не зміниться.

«Він матиме статус анексованої території. Тобто цей статус не визнає жодна держава в світі, що себе поважає», — сказав О. Турчинов, пояснивши, що внаслідок цього інвестиційне поле півострова буде «повністю закритим для будь-яких міжнародних інвестицій».

Керівник парламенту наголосив, що тих, хто сьогодні захоплює Крим, не цікавить його розвиток.

«У них зовсім інші задачі. Їм потрібно обґрунтувати свою агресію проти України та заблокувати можливість того, щоб демократичні процеси, які відбулись в нашій країні, перекинулись на територію Росії», — сказав він.

Окрім того, всі обіцянки Росії щодо фінансової підтримки самопроголошеного незаконного уряду Автономії О. Турчинов назвав «брехнею та блефом».

Водночас він порекомендував кримчанам з'їздити до російської глибинки. «Саме їм потрібна допомога, тому що в них колосальні проблеми. Якщо країна не може вирішити проблеми своїх громадян, говорити про те, що вони ошчасливають когось іншого — як мінімум несерйозно. Це брехня та блеф», — наголосив Голова Верховної Ради.

Також О. Турчинов зазначив, що необхідно якнайшвидше зупинити агресію російських військ в АР Крим.

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=323323>

Верховна Рада звернулася до ООН та утворила Національну гвардію "Голос України"

Верховна Рада розпочала засідання з ухвалення звернення до Організації Об'єднаних Націй стосовно спроб Російської Федерації анексувати частину території України. «За» документ проголосували 250 народних депутатів. У заяві Україна звинуватила Росію в необґрунтованій агресії та у спробі анексії частини української території і закликала ООН негайно розглянути ситуацію у Криму. Також Україна заявила про своє право звернутися до регіональних військових блоків та країн з проханням допомогти їй забезпечити територіальну цілісність.

Під час обговорення Ірина Геращенко (фракція «УДАР») запропонувала звернутися до ООН з пропозицією виключити з організації Російську Федерацію як агресора та окупанта.

Олесь Доній (група «Суверенна європейська Україна») закликав до введення на територію України миротворчого контингенту ООН, оскільки самостійно змагатися з армією Російської Федерації ми не спроможні.

Борис Тарасюк (фракція ВО «Батьківщина») наголосив на необхідності домагатися проведення спеціальної сесії ООН, оскільки Росія, будучи членом Ради безпеки ООН, блокує всі її резолюції по Україні. Регіонал Сергій Тігіпко зазначив, що фракція послідовно виступає за територіальну цілісність України, однак закликає утримуватися від провокацій до проведення

референдуму. Натомість свободівець Юрій Михальчишин також наголосив, що Україна як член-засновник ООН не просто зобов'язана звернутися з проханням про захист від агресії, а й запропонував згадати, як свого часу СРСР було виключено з Ліги Націй за агресію проти Фінляндії.

Адам Мартинюк від імені КПУ запевнив, що фракція та партія послідовно виступають за територіальну цілісність, але не голосуватимуть доти, доки не буде припинено політичних переслідувань.

Анатолій Кінах (група «Економічний розвиток») наголосив на важливості того, щоб заяву Верховної Ради було ухвалено до того, як ООН розглядатиме резолюцію по Україні.

Позафракційний Олег Ляшко, коментуючи висловлювання про необхідність не поспішати з ухваленням звернення, назвав його авторів агентами чужих держав.

Ще один позафракційний Микола Рудьковський запропонував збільшити нашу військову присутність в автономії. Після цього Верховна Рада ухвалила постанову про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та про першочергові заходи в цьому напрямі. «За» документ проголосували 252 народні депутати.

«Уряд просить підтримати проект постанови, яка б чітко визначала наші кроки на шляху євроінтеграції», — зазначив Голова Верховної Ради Олександр Турчинов.

Далі головуючий запропонував представникам фракцій висловитися стосовно призначення Станіслава Шевчука, Володимира Стретовича, Ігоря Сліденка, Миколи Мельника та Сергія Саса на посади суддів Конституційного Суду.

Натомість представник фракції Партії регіонів Дмитро Шпенюк запропонував Верховній Раді скасувати постанову про звільнення суддів Конституційного Суду. До того ж він посилався на відповідне звернення суддів КС. Він також зазначив, що оскільки кандидатури на посади суддів не було погоджено з фракцією, то регіонали участі в голосуванні не братимуть.

Руслан Князевич (фракція ВО «Батьківщина») зауважив, що потрібен не один рік, щоб відновити довіру до Конституційного Суду. Саме тому на ці посади треба призначати не політиків, а правників, які мають довіру у професійному середовищі, вважає він.

Віктор Бондар (група «Суверенна європейська Україна») закликав обирати до складу Конституційного Суду фахівців, які матимуть власну думку, обстоюватимуть суверенітет держави та не поміняють свої позиції залежно від того, хто перебуває при владі.

Поки лічильна комісія пішла готуватися до голосування про призначення членів Конституційного Суду, головуючий запропонував перейти до розгляду надважливого законопроекту — про Національну гвардію України.

Автором одного із законопроектів про Національну гвардію (реєстр. № 4393) виступив Голова Верховної Ради Олександр Турчинов.

«Унікальність Національної гвардії України полягає в тому, що вона виконуватиме службово-бойові завдання в інтересах громадян, суспільства і держави в умовах мирного часу, за надзвичайних ситуацій, а також бере участь у забезпеченні оборони України, захисті її суверенітету і територіальної цілісності, безпеки прикордонного простору, державної незалежності і національних інтересів у разі збройної агресії, збройного конфлікту чи загрози нападу шляхом безпосереднього ведення бойових дій», — наголосив О. Турчинов. Водночас в умовах мирного часу та за надзвичайних ситуацій зазначений орган виконуватиме в основному правоохоронні функції всередині держави.

Голова Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Андрій Кожем'якін зазначив, що комітет рекомендував ухвалити законопроект авторства О. Турчинова, врахувавши при цьому деякі положення законопроекту Ю. Сиротюка. На необхідності негайного створення Національної гвардії наголосили голова підкомітету Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Олександр Кузьмук та голова РНБО Андрій Парубій.

Під час обговорення позафракційний Анатолій Гриценко запропонував зняти обмеження про те, що застосування сили з боку Національної гвардії можливе тільки за умови введення

надзвичайного стану, а Леся Оробець (фракція ВО «Батьківщина») наголосила, що Національна гвардія не повинна займатися охороною мирних заходів. «Цим має займатися муніципальна міліція», — сказала вона.

Підбиваючи підсумки обговорення, О. Турчинов запропонував підтримати деякі пропозиції народних депутатів, зокрема, Ю. Сиротюка стосовно того, що командувача Національною гвардією призначає Верховна Рада за поданням Президента та що її чисельний склад визначатиме парламент. Після цього законопроект в цілому підтримали 262 народні депутати.

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект про реабілітацію осіб, які були незаконно засуджені.

Під час обговорення Олег Зарубінський (група «Суверенна європейська Україна») зазначив, що людина, котра стала жертвою правосуддя, є жертвою незалежно від того, стала вона нею до 2010 року чи після, як це передбачає законопроект.

Законопроект було ухвалено в першому читанні з урахуванням пропозиції О. Зарубінського.

Верховна Рада 226 голосами в цілому ухвалила законопроект про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України» щодо техніко-юридичного вдосконалення виборчого процесу та 231 голосом — постанову «Про забезпечення безперешкодної діяльності засобів масової інформації у передвиборний період 2014 року». За словами голови Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Миколи Томенка, це традиційний документ, котрий, зокрема, забороняє перевірку контролюючими органами ЗМІ у передвиборний період.

Перед завершенням ранкового засідання з інформацією про результати голосування за обрання суддів Конституційного Суду виступив голова лічильної комісії Геннадій Зубко. За його словами, жодна із запропонованих кандидатур не набрала 226 голосів. Він також зазначив, що комісія пропонує визнати голосування таким, що не відбулося з технічних причин.

Ірина Геращенко («УДАР») підтримала останню пропозицію та висловилася за повторне голосування за призначення суддів Конституційного Суду.

А Сергій Соболев («Батьківщина») запропонував повернутися до цього питання вже під час вечірнього засідання, прибравши при цьому з бюлетеня пункт «Проти всіх», оскільки його наявність заплутала багатьох депутатів. Головуючий підтримав пропозицію про повторне голосування на початку вечірнього засідання.

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=323298>

Гвардія в часи цейтноту

Наталія Лебідь, "Україна молода"

Учора Верховна Рада зробила корисне та своєчасне діло: 262 голосами підтримала створення Національної гвардії. Щоправда, нове утворення формуватиметься на основі контингенту внутрішніх військ. Одночасно з цим Нацгвардія не лише виконуватиме різні функції всередині держави, а й «у взаємодії зі збройними силами України братиме участь у відсічі збройної агресії проти України», — наголосив в.о. Президента Олександр Турчинов, чий законопроект й було проголосовано в Раді. Чисельність Нацгвардії становитиме 60 тисяч бійців, але при необхідності вона може бути збільшена за згодою Верховної Ради.

Просуваючи свій варіант закону, Турчинов заявив: «Небезпека в Україні сьогодні реальна. Ніколи зволікати. Досить гратися». Саме цейтнотом пояснив у коментарях «УМ» «свободівець» Юрій Сиротюк той факт, що парламент відкинув його — альтернативний — законопроект. «Філософія цього документа полягала в тому, що Національна гвардія має бути спеціальним органом, не підпорядкованим МВС, аби в Президента — як свого часу в Януковича — не виникло спокуси застосувати її проти власного народу», — сказав Сиротюк.

Що й казати, репутація у бійців ВВ, яких де-факто перейменували у гвардійців з видачею нової амуніції, але збереженням колишньої суті, й дійсно підмочена. Саме «вешешники» знущались у січні цього року над Михайлом Гаврилюком і допомагали «Беркуту» «покрашувати» ситуацію в країні. Втім Сиротюк переконаний: у спокійніші часи Рада неодмінно повернеться до розгляду його дітища.

Верховна Рада також учергове повернулася до питання реабілітації політв'язнів і, вочевидь, з метою «оптимізації» процесу вирішила створити спеціальну комісію. Її склад становитимуть 15 осіб: вісім із них призначатимуть за квотою суддів, сім — за пропозиціями народних депутатів. До комісії матимуть змогу звернутись громадяни, яких піддавали політичним репресіям. За відповідний законопроект авторства Сергія Пашинського («Батьківщина») проголосували 240 нардепів.

До речі, відвідуваність Ради істотно впала: минули часи, коли рішення приймались не простою, а конституційною більшістю. Для новоствореної коаліції (до якої входить 250 парламентаріїв) це не є проблемою — голосів вистачає й так. Але прикметною є мотивація «прогулів», до якої вдаються фракції ПР та КПУ, які оголосили колегам бойкот. Якщо КПУ протестує проти захвату її партійних офісів (інформацією про це буцімто володіє Адам Мартинюк), то «регіоналам» не до смаку прохід крізь стрій Самооборони Майдану, яка вже традиційно зустрічає нардепів на вході до парламенту.

Про це з трибуни ВР заявила «регіоналка» Ганна Герман. Вона ж зазначила наступне: «Ми маємо врешті дати суспільству відповіді на питання: хто стріляв у людей на Майдані? Хто отруїв Ющенка? Де кучмівські «кольчуги»? Хто вбив Гію Гонгадзе?». З контексту її промови випливає, що без отримання відповідних відповідей Герман та її колеги «не будуть підтримувати навіть добрі законопроекти», бо «країна має повернутися в правове поле». Що ж, принаймні одне запитання вона може сміливо поставити своєму колишньому шефу, якого екс-радниця Президента порівнювала то з дияволом, то з Обамою, то... з Тарасом Шевченком. Уже хто-хто, а Янукович знає напевно, хто стріляв у людей на Майдані — варто лише направити запит у Ростов-на-Дону...

Парламент ухвалив курс на євроінтеграцію

На прохання уряду Верховна Рада в четвер розглянула та проголосувала за постанову, яка підтверджує курс України на євроінтеграцію. Постанову вносив в.о. Президента Олександр Турчинов, «за» проголосували 252 депутати.

Раніше Євросоюз підтвердив готовність укласти Угоду про асоціацію вже найближчим часом. Підписання політичної частини цієї Угоди орієнтовно заплановано на 20-ті числа березня.

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/2430/180/86435/>

Анатолій Гриценко: «Ще є час для рішучих дій на всіх фронтах» Журнал "Український тиждень"

Анатолій Гриценко був однією з найбільш суперечливих постатей у колишній опозиції, що нині стала владою. Щоправда, він і далі залишається в опозиції. При цьому як міністр оборони він є одним із найшанованіших, за словами самих військових, за всі 23 роки незалежності, проводив прозору та в хорошому сенсі прозахідну політику. Сьогодні екс-міністр консультує Генеральний штаб Збройних сил та нищівно критикує нинішню владу за її м'якотілість.

Чи потрібно все ж Україні проводити військову операцію в Криму?

– Давайте поставимо запитання по-іншому. Ми здаємо Україну чи хочемо зберегти Українську державу? Тому що від відповіді на нього залежить решта. Якщо і далі повторювати мантру влади: «Не піддаватися на провокації», «Стояти спокійно», то вже зараз зрозуміло, чим це закінчиться. Адже Путін провокацій якраз не боїться – він їх активно шукає й сам створює, користується з бездіяльності України, спираючись на своїх солдатів, у режимі онлайн захоплює

нашу державу. А чи можна здавати ворогу солдатів, офіцерів, бойові знамена частин? Без жодного спротиву чи пострілу, без наказу про захист самого себе?

Але ж Росія і справді має перевагу в зброї. Невже можна розраховувати на те, що Путін зупиниться після першого пострілу у відповідь? Може, саме цього він і очікує для початку повномасштабної агресії?

– Чи сильніша російська армія? Сильніша. Чи більші в неї ресурси? Так, більші. Чи всі важелі підтримки з боку наших західних партнерів задіяла українська влада? Ні, не всі. Але ж Захід діятиме залежно від того, як діятимемо ми самі. Варто знати військову історію, поговорити з іще живими ветеранами, які брали участь у великих війнах. Чи хтось колись здавався комусь тільки тому, що в агресора сильніша армія?

Чи відступив Майдан перед озброєними до зубів беркутівцями? Ні, люди йшли вперед, відбивали своїх полонених, витягали з поля бою поранених, не боялися снайперів. Зрозумійте правильно: я проти того, щоб відбулася повномасштабна війна, проти жертв, проти насилля. Але треба чітко усвідомлювати: якщо просто стоятимемо, то після Криму, за який тепер доведеться важко боротися, будуть Донецьк, Луганськ, Одеса, Миколаїв, Херсон, Кіровоград, а далі й Київ. У когось є сумніви, що так і станеться? Даремно.

Тобто ви вважаєте, що Путін готовий розпочати війну, яка, враховуючи міжнародну реакцію, цілком може перерости у Третю світову?

– Путін – агресор, це аксіома. І він так само чинитиме залежно передусім від позиції України. Якщо ми і далі мовчатимемо й благатимемо про переговори, повірте, він діятиме максимально агресивно. Якщо допустимо проведення псевдореферендуму 16 березня в Криму у воєнних умовах, при відключених українських каналах та заляканому населенні, то це буде вже абсолютно інша ситуація. Неважливо, скільки намалюють Аксьонов і сотоваріші: 70%, 80% чи 120%. А далі буде як із золотим голом Дієго Марадони, який той забив рукою на чемпіонаті світу з футболу, після чого Аргентина виграла першість. І в історії залишився лише факт – Аргентина стала чемпіоном. Те саме трапиться і з Кримом – просто факт втрати території. Ну не можна просто спокійно стояти і дивитися на таке. Якщо влада не здатна організувати оборону та злагоджені дії всіх силових структур, віддати, зрештою, наказ на проведення антитерористичної операції та зачистити бандитів, озброїти народне ополчення за того патріотичного піднесення людей, яке зараз панує в усіх регіонах країни, то хай тоді зробить щось невійськове, але нестандартне та ефективне, щоб зупинити агресію Путіна.

Наприклад, нехай перекриє газову трубу, нафтопроводи, щоб Кремль відчув власним гаманцем, що не можна далі безкарно здійснювати навалу. Нехай повністю закриє кордони, щоб жоден «турист» не потрапив до нас, нехай замінє шляхопроводи, щоб жодна одиниця техніки не прийшла в Україну й не загрожувала людям. Є багато варіантів, але наразі складається враження, що ми просто мовчки чекаємо на референдум, потім приймемо у Верховній Раді кілька гнівних постанов, проведемо не менш гнівне Віче на Майдані, Генпрокуратура порушить ще купку справ проти сепаратистів. А далі що? Отримаємо десятки й сотні тисяч біженців із Криму, які не хочуть жити під Путіним, звідти витиснуть наших військових із родинами, при цьому забравши все майно, яке ці люди надбали за все життя. Зрештою, ще є трохи часу для рішучих дій на всіх фронтах. Досить зволікати.

Добре, але що конкретно ви пропонуєте робити в Криму як фаховий військовий? Відправити підкріплення в частини? Але ж є ризик, що вертольоти та літаки просто зіб'ють?

– Можна довго шукати, чому це неможливо і чому цього робити не треба. Але якщо стоїть мета захистити країну, то можна й треба шукати шляхи. Я не верховний головнокомандувач ЗСУ, ним є пан Турчинов. Щодня як простий народний депутат пропоную владі свої варіанти вирішення цієї кризи, зокрема й військові. Зрозуміло, я міг би відповісти на ваше запитання, що і як робити, однак не робитиму цього у відкритому доступі. Але гарантую, що є конкретні варіанти прямих та асиметричних дій, які здатні зупинити будь-якого агресора, навіть якщо в нього кращі армія та ресурси, шалена знахабнілість та цілковите нехтування нормами міжнародного законодавства.

Наскільки ефективною є кадрова політика нової влади у сфері безпеки? Чи вичищена пряма російська агентура з військових органів?

– Вважаю, що у воєнних умовах такі питання краще не обговорювати, а вирішувати. Це взагалі зараз не головне. Працювати потрібно з тими, хто вже призначений, не ламати те, що вже було створено, по ходу перевіряючи людей та переміщуючи їх владною вертикаллю так, як буде краще. Знаєте, коли я в 2005 році прийшов до Міністерства оборони, то зі мною було п'ятеро людей. Не влаштовував ніяких масових чисток, просто мотивував до роботи тих, хто був. На мою думку, так само варто чинити й зараз.

Головне, щоб військово-політичне керівництво держави не боялося свого народу, розуміло його силу, тоді все буде гаразд. Серйозний розбір польотів треба буде провести після настання миру. Але на сьогодні не виключаю, що на певних посадах залишилися агенти впливу Росії, хоча більшість із них уже цілком виконали своє завдання та втекли, багато ховається, зокрема в Севастополі. Власне, для цього й мають діяти військова контррозвідка і СБУ, та й усі командири повинні пильнувати, постійно жорстко моніторити ситуацію, щоб завчасно виявляти таких агентів.

Що саме змусить НАТО втрутитися вже не на рівні декларацій і в чому, на вашу думку, може полягати ця допомога?

– Насправді нам потрібне не так НАТО загалом, як конкретно США та Велика Британія, але, звичайно, за підтримки всього Північноатлантичного альянсу. Тобто ті країни, які є гарантами нашої територіальної цілісності за Будапештським меморандумом і вимагали, щоб ми віддали свій ядерний потенціал у 1994 році. Не треба натовським військам безпосередньо стріляти чи погрожувати Росії, навіть постачати зброю не слід, у нас своєї вистачає. Натомість вони повинні забезпечити мир і демілітаризацію. Тобто щоб жодна одиниця бронетехніки чи літак не міг безконтрольно потрапити на територію України. Простіше кажучи, мають допомогти забезпечити закриту зону на поставку сюди Росією будь-яких військових вантажів повітрям, сушею та морем. На мій погляд, цим вони допоможуть нам усунути різницю у військових потенціалах, яка ускладнює проведення антитерористичної операції проти «зелених чоловічків», які є ніким і звати їх ніяк. Адже Путін оголосив, що його війська повернулися з навчань, а Чорноморський флот суворо дотримує всіх угод. Отже, цим «чоловічкам» потрібно висунути ультиматум: протягом 12 чи 24 годин скласти зброю та зникнути так само, як вони й з'явилися. А якщо не зникнуть, то знищувати їх усіма доступними засобами.

<http://tyzhden.ua/Politics/104775>

Парламент должен признать Крым оккупированной территорией *Алексей Комаровский, The Kiev Times*

Политолог Владимир Фесенко о том, какими должны быть первые шаги власти после референдума в Крыму.

— *Какие решения должен сегодня утвердить парламент — в последний рабочий день перед крымским референдумом?*

— Можно играть в различные информационные и политические игры, принимать различные постановления относительно Верховного Совета Крыма, но вряд ли уже это поможет. На мой взгляд, Верховная Рада (возможно, для этого нужно будет провести внеочередное заседание) сразу после референдума должна принять закон о статусе Крыма как «оккупированная территория».

— *Что это даст?*

— Это очень важно для того, чтобы на законодательном уровне можно было провести президентские выборы, даже с учетом того, что не смогут голосовать граждане Украины, которые проживают в Крыму. Это нужно нормировать, чтобы не было потом намеков или упреков о том, что президентские выборы могут быть нелегитимными. Причем, больше всего таких претензий будет со стороны той страны, которая аннексировала часть территории Украины. Также это нужно для защиты прав граждан нашей страны, для того, чтобы иметь

право на материальную компенсацию, для защиты интересов нашего государства относительно шельфа Черного моря, а также для соответствующих решений международных организаций. Это первый шаг, который нужно сделать обязательно.

А все решения перед референдумом — это в большей части политические игры Путина. В его желании аннексировать Крым уже не остановится. Поэтому нужно готовиться к длительному противостоянию в правовой плоскости.

— *Вчера было принято парламентом постановление об обращении к ООН, а перед этим — дважды — к участникам Будапештского меморандума. Стоит ли ждать какой-то реакции?*

— От ООН ничего ожидать не нужно. Решение Совета безопасности ветируют россияне. В нашей ситуации действия ООН будут неэффективны. Наши гаранты, пытаются влиять на агрессора. Ожидается, что после референдума против России будет новая волна санкций в рамках доступного противодействия ей на данное время. Но ожидать, что они будут воевать за Украину с Россией — не стоит. Никто не хочет развязывать третью мировую войну. В этом плане надо быть реалистами. Именно поэтому используются политические, экономические и дипломатические методы влияния на Россию.

— *Если Крым будет признан оккупированной территорией, повлияет это на подачу водоснабжения, электричества, энергоснабжения?*

— Для того и нужен этот закон, чтобы был правовой фундамент для решения этих проблем. Правительству нужно думать, как быть дальше, ведь так называемая крымская власть нарушает все обязательства по отношению к Украине, и действует вне рамок украинского правового поля. Надо думать, как и мы будем действовать по отношению к этой крымской власти. Ведь возникает вопрос: у нас отбирают собственность — Крым, а мы должны просто так давать воду и электроэнергию? Нужно думать, как с экономической и правовой точки зрения защищать интересы Украины. Но, исходя из того, что Крым становится оккупированной территорией.

— *Нужно ли принять какие-то меры предостережения, учитывая, что референдум может проходить в неспокойной обстановке?*

— Бойкота в Крыму будет. Но призывать к партизанской войне и к забастовкам на избирательных участках, на мой взгляд, это — неправильно и недемократично. Я не разделяю мнения о том, что с хамом нужно вести себя по-хамски. Кстати, обратите внимание: некоторые неправильные действия во время евроМайдана теперь копируются сепаратистами в крымском регионе.

<http://thekievtimes.ua/politics/338004-parlament-dolzhen-priznat-krym-okkupirovannoj-territoriej-fesenko.html>

Парламентские инициативы: за двойное гражданство - уголовная ответственность?

Катерина Беляева, Судебно-юридическая газета

Невзирая на принцип единого гражданства, провозглашенный Законом №2235-III "О гражданстве", полемика по поводу допустимости в Украине двойного гражданства продолжается. Пока его наличие может стать опосредованной причиной увольнения с должности, как это произошло с бывшим председателем Апелляционного суда Харьковской области Михаилом Бородиным. Напомним, 3 года назад о российском паспорте и, соответственно, гражданстве г-на Бородин сообщил в Генеральную прокуратуру Украины на тот момент народный депутат Юрий Кармазин. В своем обращении он сослался на ст. 4 Конституции Украины, а также на ст. 51 и 107 Закона №2453-VI "О судостроительстве и статусе судей", согласно которым судьей может быть исключительно гражданин Украины. Практически в то же время Бородин изъявил желание сложить с себя полномочия председателя, что было расценено Ю. Кармазиным как следствие его обращения в Генпрокуратуру. Впрочем, сам М. Бородин это отрицал.

Иные прецеденты, связанные с приобретением гражданства другого государства и потерей занимаемой должности, пока неизвестны (Правда, следует вспомнить, что в 2008 г. всплыл скандал, благодаря которому прокуратура Севастополя выявила, что более 1500 военнослужащих Черноморского флота, граждан России, незаконно получили паспорта и гражданство Украины - прим. ред.). Это и не удивительно, поскольку обвинить лицо в наличие двойного гражданства сегодня, как и 3 года назад, весьма проблематично. Анализируя случай с Бородиным, юристы писали о том, что момент приобретения лицом гражданства другого государства не может повлечь за собой автоматическую утрату гражданства Украины - данная процедура должна сопровождаться подачей самим лицом заявления, в котором это лицо уведомляет компетентные органы о своем желании отказаться от гражданства Украины. При этом подача заявления воспринимается как обязанность, не имеющая четкой законодательной регламентации. Таким образом, лицо, не написавшее заявление, имеет возможность быть гражданином не одного, а нескольких государств. По крайней мере, пока этот факт остается неизвестным.

От штрафа до лишения свободы

Сегодня ситуация практически не изменилась. Как разъяснила "Судебно-юридической газете" Государственная миграционная служба Украины, Закон №2235-III не исключает случаев двойного гражданства. Такие случаи могут возникать, если лицо умышленно скрывает факт приобретения гражданства иного государства, либо же в результате коллизии законодательства стран, с которыми лицо связывают происхождение или место проживания. Выявить же наличие двойного гражданства без заявления об этом лица по-прежнему проблематично. А санкций как таковых за двойное гражданство в украинском законодательстве не предусмотрено. Однако в скором времени все может измениться.

Так, 7 февраля на рассмотрение Верховной Рады был представлен законопроект №4116 "О внесении изменений в Уголовный кодекс Украины относительно ответственности за несообщение гражданином Украины о приобретении иностранного гражданства". Целями законопроекта его авторы определяют повышение уровня национальной безопасности, сохранение суверенитета Украины, недопущение влияния иностранных государств на ее внутреннюю и внешнюю политику, сохранение государственной тайны. Обосновывая свою позицию, парламентарии ссылаются на оценки экспертов, согласно которым сотни тысяч граждан на юге и востоке Украины имеют паспорта Российской Федерации, а на западе - стран Евросоюза. В последнее время, пишут депутаты в пояснительной записке, появились сообщения о том, что гражданство других государств имеют лица, имеющие доступ к государственной тайне.

Исходя из этого, нардепы предлагают дополнить УК статьей, предусматривающей наказание для граждан Украины в случае нарушения ими обязанности по уведомлению о получении иностранного гражданства (подданства). В зависимости от степени злоупотребления двойным гражданством, наказание предполагается в виде штрафа в размере 100 необлагаемых минимумов доходов граждан или лишения свободы на срок от 3 до 10 лет.

Не уголовная ответственность?

Пока законопроект находится на рассмотрении Комитета ВРУ, его положения критикуют эксперты в области права. Так, член комиссии по расследованию нарушений прав человека в Украине Николай Сирый в одном из своих комментариев указал, что за подобные правонарушения более действенно было бы применять другие санкции. "Украина, - подчеркнул г-н Сирый, - относится к странам с жестким подходом к гражданству, поэтому предусматривает только одно гражданство и не допускает возможности параллельно иметь гражданство других стран. Однако в случаях, когда лица получили еще одно гражданство, это не является уголовным правонарушением. И идея наказывать за двойное гражданство малоубедительная. К этим лицам нужно применять жесткие административные, социальные санкции. Это значительно более действенно, чем уголовная ответственность".

Следует отметить, что законопроект №4116 является далеко не первой попыткой парламентариев решить проблему двойного гражданства в плоскости именно уголовной ответственности. Еще в 2008 г. на рассмотрение ВР был подан законопроект №3102 "О

внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины" относительно ответственности за сокрытие факта пребывания в гражданстве другого государства или приобретения такого гражданства. В этом законопроекте предлагалось дополнить УК новой статьей в разделе "Преступления против основ национальной безопасности", согласно которой за неуведомление в течение 30 календарных дней о факте приобретения или пребывания в гражданстве (подданстве) другого государства (государств) предполагалась уголовная ответственность в виде ограничения свободы на срок до 5 лет или штрафа в размере 10 тыс. необлагаемых минимумов доходов граждан.

Толерантнее к вопросу бипатризма подошли авторы законопроекта №3102-1, поданного в том же 2008 г. - они предложили ввести процедуру предоставления декларации о наличии иностранного гражданства специально уполномоченным органам исполнительной власти по вопросам гражданства. За непредоставление такой декларации в течение 90 дней с момента получения документа, подтверждающего гражданство (подданство) другого государства или государств, парламентарии предлагали привлекать к уголовной ответственности в виде штрафа в размере от 100 до 3 тыс. НМДГ в зависимости от статуса гражданина Украины (для должностных и служебных лиц органов государственной власти предлагались гораздо большие суммы штрафов).

Паспорт во благо?

Справедливости ради следует отметить, что наряду с предложениями об уголовной и иных видах ответственности за двойное гражданство в ВР поступают предложения и о легализации этого института. Так, в минувшем году в парламент был подан законопроект №2308 "О внесении изменений в Закон Украины "О гражданстве Украины" относительно двойного гражданства в Украине". В пояснительной записке к этому документу его авторы подчеркивают, что в реалиях сегодняшнего дня двойное гражданство является очень важным фактором и имеет большое значение. Двойное гражданство, подчеркивают парламентарии, сможет обеспечить надлежащую социальную защиту, повысить шансы получения хорошей работы и помочь в обучении. Согласно предлагаемым изменениям, гражданин Украины, имеющий гражданство другого государства, будет рассматриваться Украиной только как гражданин Украины (за исключением случаев, предусмотренных международными договорами).

Что же касается международного опыта, то в целом отношение к бипатридам не является однозначным. Например, Греция, Доминиканская Республика, Израиль, Ирландия, Турция и Ямайка признают двойное гражданство. В Аргентине, Испании, Латвии, Литве, России и Чили при признании двойного гражданства в целом предусмотрены ограничения для бипатридов. Не признают двойного гражданства Австрия, Боливия, Гондурас, Италия, Мексика, Нидерланды (Голландия), Норвегия, США, Уругвай, Филиппины, Франция, Швеция, ЮАР и Япония. Требуют отказа от предыдущего гражданства Германия (в случае, если лицо желает получить гражданство путем натурализации) и Швейцария.

Какой опыт наредпы признают в итоге оптимальным для Украины, пока неизвестно.

Василий Грицак, заместитель главы Государственной миграционной службы Украины

- Закон "О гражданстве Украины" (далее - Закон) в соответствии с Конституцией определяет правовое содержание гражданства Украины, основания и порядок его получения и прекращения, полномочия органов государственной власти, принимающих участие в решении вопросов гражданства Украины, порядок обжалования решений по вопросам гражданства, действий или бездействия органов государственной власти, их должностных и служебных лиц.

В соответствии с п. 1 ст. 2 Закона, одним из основных принципов законодательства Украины о гражданстве является принцип единого гражданства - гражданства государства Украина, исключая возможность существования гражданства административно-территориальных единиц Украины. Т.е. этот принцип направлен на обеспечение унитарного характера государства.

При этом Закон не исключает возникновения случаев двойного гражданства. Оно может возникать в связи с коллизией законодательств разных государств, с которыми лицо связывают происхождение или место проживания; в результате сознательных действий лиц, желающих его иметь; в результате определенной политики государства для достижения им внешнеполитических целей.

С 2006 г. составляющей законодательства Украины о гражданстве является Европейская конвенция о гражданстве 1997 г., ратифицированная Верховной Радой 20 сентября 2006 г., положения которой не ограничивают право государства-участника устанавливать в своем внутригосударственном праве принципы сохранения или утраты гражданства при получении гражданства другого государства. В частности, это касается детей, получивших иностранное гражданство по рождению или в случае усыновления их иностранцами, а также лиц, автоматически получивших иностранное гражданство в результате применения законодательства о гражданстве иностранного государства.

Кроме того, получение гражданства Украины не обуславливается прекращением иностранного государства еще до момента подачи соответствующего заявления. Вместе с заявлением о приобретении гражданства Украины иностранец может подать обязательство прекратить иностранное гражданство в течение 2 лет с момента регистрации гражданином Украины. Таким образом, 2 года лицо фактически имеет гражданство двух государств.

Вместе с тем, ст. 2 Закона установлено правило: если гражданин Украины получил гражданство другого государства или государств, в правовых отношениях с Украиной он признается только гражданином Украины. Если иностранец получил гражданство Украины, в правовых отношениях с Украиной он признается только гражданином Украины.

В соответствии с действующим законодательством, гражданин Украины может утратить гражданство Украины. Основания его прекращения в результате утраты определены ст. 19 Закона и являются исчерпывающими. Согласно п.1 ч.1. ст. 19 Закона, основанием для утраты гражданства Украины является добровольное приобретение гражданином Украины гражданства другого государства, если на момент такого приобретения он достиг совершеннолетия. При этом добровольным приобретением гражданства другого государства считаются все случаи, когда гражданин Украины для приобретения гражданства другого государства должен был обратиться с заявлением или ходатайством о таком приобретении в соответствии с порядком, установленным национальным законодательством государства, гражданство которого приобретено. Кроме этого, согласно ч. 2 ст. 19 Закона, должно быть документально подтверждено, что в случае оформления утраты гражданства Украины гражданин не станет лицом без гражданства.

В случае выявления и подтверждения факта добровольного приобретения гражданином Украины гражданства другого государства, если на момент такого приобретения он достиг совершеннолетия, центральный орган исполнительной власти, который реализует государственную политику в сфере гражданства, принимает меры относительно внесения на рассмотрение комиссии при Президенте Украины по вопросам гражданства представлений об оформлении утраты гражданства Украины.

Лев Миримский, председатель подкомитета по вопросам межпарламентских связей, двусторонних и многосторонних отношений Комитета ВР по иностранным делам

- Возможностью получения гражданства других стран интересуются многие люди. Причины для этого могут быть самые разные - стремление повысить уровень жизни для себя и своей семьи или желание дать хорошее образование детям. Кроме того, гражданство другого государства может стать более надежной гарантией сохранения инвестиционной и банковской тайны. Но еще важнее, если человек просто хочет подтвердить свою связь со страной, которая является для него, скажем, духовной родиной, как например, Россия - для многих крымчан.

http://smi.liga.net/articles/2014-03-14/13065205-parlamentskie_initsiativy_za_dvoynoe_grazhdanstvo_ugolovnaya_otvetstvennost.htm

Рада працюватиме в суботу *Українська правда*

Верховна Рада проведе засідання у суботу.

Про це повідомив віце-спікер ВР Руслан Кошулинський у п'ятницю після перерви.

За словами спікера, в ці хвилини проходить засідання КС щодо оцінки діяльності кримської влади.

"З огляду на те, що зараз надзвичайно критична ситуація і в ці хвилини проходить засідання Конституційного суду щодо оцінки діяльності Верховної Ради Криму, є рішення продовжити нашу роботу завтра о 12 годині", - сказав Кошулинський.

Він попросив депутатів не роз'їжджатися по округах через необхідність перебування в столиці, щоб "будь-якої секунди продовжити роботу"

У п'ятницю ж депутати перейшли до пункту "Різне" порядку денного.

Як відомо, Конституційний суд має вирішити, чи є підстави для розпуску парламенту Криму.

<http://www.pravda.com.ua/news/2014/03/14/7018769/>

Мустафа Джемилев: «Мне показалось, что референдум для Путина не обязательный пункт для принятия решения»

Главком

Народный депутат Украины, бывший глава Меджлиса крымско-татарского народа Мустафа Джемилев сегодня является единственным представителем украинской власти, который имел официальный контакт с Владимиром Путиным.

Россия отказывается признавать новую власть в Украине. В условиях оккупации Крыма российскими войсками, напряженность на полуострове напрямую зависит от взвешенности позиции лидеров коренного населения полуострова.

К чести Джемилева, он остался верен Украине, отказавшись признать референдум о присоединении Крыма к России. О своей беседе с Путиным, а также о ситуации на полуострове Джемилев рассказал «Главкому».

Каким образом вы получили приглашение на встречу с Путиным?

У меня была договоренность о встрече с Шаймиевым, экс-президентом Татарстана. Раньше мы с ним старались говорить об экономическом сотрудничестве. А в свете последних событий я хотел с ним посоветоваться по поводу развития ситуации в Крыму. Договорились встретиться в Киеве, но потом сам Шаймиев сказал, что Путин узнал об этой встрече (я думаю, что сам Шаймиев ему сообщил). И Путин сказал, что лучше провести эту встречу в Москве: «Если после встречи с Шаймиевым у Мустафы Джемилева будет такое желание – я бы тоже хотел с ним переговорить». Одним словом, перенесли эту встречу в Москву. 12 марта мы с Шаймиевым долго обсуждали эту ситуацию, потом поднялись в кабинет, где у него есть прямой телефон с Путиным. И в течение получаса я разговаривал с ним на эту тему.

Изначально речь шла просто о разговоре или именно о личной встрече?

Не уточнялось. Когда мне сообщили о перспективе разговора или встречи с Путиным, я еще был в Киеве, - я сказал, что не знаю предмет разговора. Одно дело, если Путин хочет встречи с представителем коренного народа. Но в любом случае я должен посоветоваться с руководством своей страны. На этом и остановились. Я поговорил с Яценюком и Наливайченко. В целом они одобрили, сказали: ты знаешь, что и как делать.

Получали ли вы какие-нибудь инструкции от них по поводу вопросов, которые следует поднимать в разговоре с Путиным?

Указаний никто не давал, но они знают мою позицию по всем вопросам. Тем более, что давно уже каких-то контактов с российским руководством у Украины не было. Поэтому это была возможность для диалога. По приезде в Москву я сразу встретился с нашим послом, мы обсудили ситуацию. А на следующий день у меня состоялась встреча с Шаймиевым и этот разговор с Путиным.

Какое у вас сложилось впечатление – на какой исход в этом конфликте рассчитывает Путин?

Собственно, моя задача была изложить свою точку зрения. Я сказал ему: «Я не собираюсь давать какие-то советы, у вас хватает советчиков, вы глава великой державы. Но хотел бы, чтобы вы выслушали точку зрения представителя коренного народа, чтобы найти выход из ситуации, которая сложилась». Я высказал свою точку зрения по основным аспектам, по планам проведения референдума, по планам отторжения Крыма от Украины и присоединения к России. Сказал о том, что этот так называемый референдум мы, крымские татары, не признавали, не признаём и не будем признавать, что мы не будем в нем участвовать, так как он противоречит украинскому законодательству и международному праву. Ну, и абсурдно проводить референдум, когда на твоей территории иностранные войска. В этом вопросе наши точки зрения не сошлись. Он сказал: «Я другого от вас и не ожидал, я знаю, что вы патриот своей страны, порядочный человек, поэтому не сомневался в ответе».

Он говорил, что в Крыму все будет хорошо. Единственное, что он просил – даже не просил, а предупреждал – что могут быть какие-то провокации. Я ответил, что мы, конечно, будем строго отслеживать, чтобы не было никаких провокаций, хотя их избежать очень трудно. Например, формирования, которые называют себе «самообороной» - позволяют себе не очень-то правовые вещи. Они ситуацию нагнетают, провоцируют, и в любой момент ситуация может выйти из-под контроля. Но Путин сказал, что будут приняты все меры, и только просил, чтобы крымские татары не влезали ни в какие конфликты. Я ответил, что крымские татары будут строго выполнять то, что решит наше правительство.

Может ли этот разговор с вами быть попыткой расколоть крымско-татарский народ?

Я такого не почувствовал. Он говорил: давайте посмотрим на результаты референдума. У меня сложилось такое мнение – может быть, оно ошибочно – что результаты референдума не являются обязательным пунктом для принятия им решения.

Обсуждал ли Меджлис возможность эвакуации крымских татар на время войны?

Нет, такого не было. Но там разные настроения. Есть панические. Например, вчера мне представитель верховного Комиссариата ООН по делам беженцев говорил, что на границе Крыма и Херсонской области было зарегистрировано 379 беженцев, преимущественно женщин и детей. То есть тенденция такая: отправлять за пределы Крыма детей и женщин, а мужчины остаются. В то же время есть и такие, которые говорят: ни шагу назад, мы на своей земле, давайте здесь умирать.

Насколько высока вероятность провокаций или терактов со стороны радикальных исламистов?

Те крымские татары, которые воевали в Сирии, они говорили, что готовы на все, чтобы защитить свою страну от оккупантов, но готовы это делать под командованием инструкторов Меджлиса. Но не исключаются, конечно, провокаторы под видом исламистов, а на самом деле работники определенных спецслужб. Когда я с Путиным говорил о том, что мы, конечно, не заинтересованы в провокациях и кровопролитии, но стали получать информацию, что так называемая «самооборона», где очень много криминальных элементов, - она позволяет себе такие вещи, которые могут вызвать конфликт, кровопролитие. Он сказал, что даст специальное поручение следить, чтобы не было конфликта, и что будут пресечены любые попытки провокаций. «Пусть только попробуют», - сказал он.

Местные жители говорят, что видели в Крыму чеченские подразделения российской армии. Возможно ли то, что российская власть попытается столкнуть чеченцев с крымскими татарами, как два мусульманских народа?

Была информация, что прибыл батальон «Восток», сформированный из чеченцев. Но другие говорят, что это не «Восток», а дагестанские подразделения.

<http://glavcom.ua/articles/18210.html>

Блоги

Ярослав Грицак: «Україна витримає і це випробування»

glavkom

Необхідна преамбула для «Збруча»

Писати аналітичні тексти під час революції – майже безнадійна справа: події розвиваються так швидко, що тексти застарівають часом вже на другий день. Я написав цей текст майже місяць тому, 14 лютого, коли Янукович був ще у Києві, і було неясно, чим скінчиться протистояння на Майдані. Уже зрозуміло, що 1) загроза двовладдя закінчилася 2) натомість головною загрозою стала політика Кремля.

Ніхто не в стані зараз передбачити дальший розвиток подій. Сценарій поширення російської окупації на більшу частину України, включно з Києвом, є малоімовірним, але не виключеним. Якщо, боронь Боже, це станеться, то, боюся, розкол стане неминучим. Але це станеться виключно внаслідок зовнішньої агресії чи провокації. Полишена ж на саму себе Україна може відносно легко відновити рівновагу.

Й останнє: якщо воєнний сценарій візьме гору, про цінності самовираження можна буде надовго забути. Під час війни люди думають у першу чергу про виживання. Україна знову буде відкинута у своєму цивілізаційному розвитку. Це є настільки очевидним, що навіть не підлягає дискусії.

Можу тільки сказати, що мої знайомі з Донецька та інших міст Сходу та Півдня пишуть, що перед лицем російської загрози вони і їхні друзі чують себе все більше українцями. Це разом і тішить, і тривожить: коли ідентичність пов'язана з загрозою, вона сама стає цінністю самою по собі. Україна стає все більш українською. Але водночас, з загрозою війни, зменшується шанси на радикальні реформи, яких Україна так сильно потребує.

Поєднання цих обох напрямків – українізації і переформатування України – є найбільшим викликом, що стоять зараз перед нами. Як історик, я є оптимістом на дальшу мету: Україна перейшла ще не через такі випробування, тому переконаний, що і тим разом вона дасть собі ради. Що ж до найближчої перспективи, тут я нічого не можу сказати. Бо тут уже справа не в словах, а у діях, свідками котрих ми станемо у найближчі дні.

Теза про розкол України не нова. Вона нараховує щонайменше 20 років, і чи не вперше її оголосило Центральне Розвідувальне Управління (СІА) у своєму аналізі української ситуації 1993 р. Це був рік першої великої української кризи, коли Україну заливала рекордна інфляція, а донбаські шахтарі своїм масовим страйком домоглися дострокових президентських виборів. ЦРУ виступило тоді з прогнозом, що Україна стрімголов рухається до громадянської війни між україномовним Сходом і російськомовним Заходом, у порівнянні з якою (цитую майже дослівно) Югославська війна буде виглядати як невинний пікнік.

Президентські вибори відбулися літом 1994 р. Почасти вони підтвердили аналіз СІА: виборчі поділи чітко співпали з поділом на україномовний Захід (котрий голосував за попереднього президента Леоніда Кравчука) та російськомовний Схід (який віддав свої голоси за Леоніда Кучму, який виграв вибори). Карта з цим поділом увійшла потім у книжку Гантінгтона «Конфлікт цивілізацій» як ілюстрація до його головної тези – конфлікти майбутнього матимуть цивілізаційний, а не міжнаціональний характер. За уявою Гантінгтона (зразу скажу, досить неточною), україномовний Захід уособлював католицьку західну, а російськомовний Схід – православну східну цивілізацію, а вся Україна виступала класичним прикладом т.зв. «розколотої країни» (cleft country).

Однак всупереч прогнозам СІА, вибори 1994 р. не кінчилися ані громадянською війною, ані розколом. Після цього ситуація, схожа на 1993-1994 р., повторилася ще не раз. Найбільш виразно вона проступила під час чергових президентських виборів та спровокованих нею Помаранчевої революції 2004 р. Тоді теж здавалося, що Україна перебуває на грані розколу, тим разом між «Україною Ющенка» та «Україною Януковича». На щастя, і на цей раз Україна пережила цю кризу, цілою і неушкодженою.

Українці уже звикли жити з такими прогнозами, подібно до того, як хвора людина зникає до лікарського діагнозу. Тільки що українська хвороба, виглядає, не є смертельною: Україна колеться, але не розколюється. Вона є відносно стабільною політичною спільнотою. До такого висновку дійшли соціологи ще у 1994 р., коли пробували аналізувати внутрішню українські поділи глибоше. Цей висновок вони повторювали і пізніше. Зокрема, я разом зі своїми колегами протягом майже двадцяти років проводимо порівняння між Львовом і Донецьком – двома містами, які презентують в Україні два протилежні центри політичної мобілізації відповідно Заходу і Сходом. Наш висновок: різниці між цими двома містами є драматичними, а не трагічними. Попри сильні відмінності їх об'єднує бажання жити в одній країні. Нарешті, від початку 1990-х років в Україні проводиться соціологічний моніторинг, в якому серед інших є питання «Якби сьогодні дійшло до повторення референдуму 1 грудня 1991 р. про політичну незалежність України?». Від цього часу і дотепер, немає ані року ані місяця, коли б більшість населення України не підтримала ідею політичної незалежності – і то в навіть під час найгостріших політичних криз, як от 1994 чи 2004 р.

Іншими словами: впродовж усієї української незалежності в Україні існує чіткий консенсус виразної більшості щодо існування своєї країни як єдиної і незалежної держави. Однак на цю обставину мало хто звертає увагу. По-перше, вона є мало масмедіальною: добрі новини не цікавлять мас медіа. По-друге, українським політикам вигідно експлуатувати внутрішні поділи. Включення у їхні виборчі програми вимоги захисту української (чи, відповідно, російської) мови або ж захист тих чи інших історичних символів (як от українського націоналіста Бандери чи Леніна) дає гарантований електоральний успіх. У кожному випадку, теза про «розкол України» часто є складовою ідеологічного диму, який пускають нам в очі, відвернути нашу увагу від інших проблем.

Від декількох років я і декілька моїх колег говоримо, що Україна має серйозніші проблеми не з ідентичностями, а з цінностями. Бо ідентичності в Україні як не як але забезпечують її існування як стабільної політичної спільноти. Однак набір цінностей, які сповідує більшість українського населення – і то незалежно на Заході чи на Сході – не дозволяє тут проводити в Україні радикальні політичні та економічні реформи. Це є цінності т.зв. «закритого суспільства», в якому домінує почуття страху і недовіри, а головним бажанням мешканців є забезпечення безпеки для себе і для своєї родини.

Тому кожен відповідальний політик чи відповідальна партія, які коли-небудь прийдуть до влади, повинні подбати про зміну ціннісного клімату в Україні. Ці зміни забезпечуються у першу чергу піднесенням і ростом економіки. Але цей господарський ріст не стане сталим, якщо не буде приділена достатня увага гуманітарним факторам (культури у найширшому значенні цього слова), зокрема тому, що німці називають «подоланням історії».

Ці тези не є ані новими, ані оригінальними. Вони повторюють основні висновки світового дослідження цінностей (World Values Survey), яке проводиться від початку 1980-х і зараз охопило більшість (85%) населення світу. Відповідно до цих висновків, «історія має значення». Вона визначає траєкторію розвитку, якою рухається та чи інша країна. Але історія не є в'язницею: при сильній політичній волі еліт і при консенсусі у суспільстві її можна подолати. Прикладом такого подолання служить не лише моноетнічна Польща, але й Іспанія, яка розколота не менше, аніж Україна.

Україна була включена у це дослідження у 2000-х. Порівняння даних з початку і кінця цього десятиліття показують важливу тенденцію: помітний виразний рух до цінностей «самовираження». У цьому сенсі вона становить різкий контраст до Росії, де такого руху не те що не спостерігається – навпаки, Росія еволюціонувала у протилежну сторону. Це ще раз підтверджує тезу, що прихід

до влади Путіна наприкінці 1990-х не був просто політичною маніпуляцією – він насправді відповідав настроям більшості росіян.

Ціннісні зміни в Україні були спричинені двома факторами. Першим було завершення наприкінці 1990-х р. затьожної економічної стагнації після розпаду СРСР. Практично безперервний 10 річний господарський зріст (аж до кризи 2008 р.) спостерігався повсюди на колишньому радянському просторі. Він привів до появи і зміцнення середнього класу. Але одної лише появи цього класу не вистачало би для ціннісних змін. Як не як, Росія є багато заможнішою, і її середній клас є набагато чисельнішими – а, отже, ціннісні зміни тут мали би бути виразнішими. Цього, однак, не сталося. Бо ці зміни стаються тоді, коли економічне піднесення співіснує з більш чи менш але все-таки демократичним режимом. Якими би не глибокими політичними кризами в Україні, до недавнього часу кожна з них кінчалася компромісом і, за винятком президентських виборів 1999 р., приходом до влади опозиції. У цьому відношенні Україні теж радикально відрізнялася від Росії, де політична криза 1993 р. кінчалася наказом Єльцина стріляти по російському парламенту, і де шанси будь-якої опозиційної партії чи опозиційного кандидата близькі до нуля.

Майже 20 річний (1991-2010 рр.) досвід відносної демократії є другим фактором, відповідальним за ціннісні зміни. Наслідком цього, серед іншого, стало формування нового покоління 18-25 річних – покоління «української незалежності». Сформоване в атмосфері політичної свободи, це покоління за своїми цінностями є ближчими до своїх ровесників поляків, іспанців чи німців, аніж до старших (50-59 річних) українців. Зокрема, це покоління сильніше підтримує ідею євроінтеграції України – і в цьому відношенні регіональні різниці всередині нього є значно нижчими.

Тяжко а майже неможливо встановити, яку частину українського суспільства становить середній клас та по-новому налаштована молодь. Тут однак грає роль не так кількість, як сама наявність цих груп. Вона виразно показує, що в Україні запустився новий суспільний механізм, який полягає у поєднанні демократії з економічним піднесенням. Цей механізм ще досить молодий і крихкий, і його легко поламати. Однак кожен додатковий рік функціонування цього механізму працює на його зміцнення та далекойдучі зміни – на перехід у режим т.зв. «відкритого доступу» та траєкторію сталого розвитку.

На фоні цього прихід Януковича до влади у 2010 р. виглядав не на що інше, як на прикрий збій системи. Тому від самого початку його влада мала шанси стати короткотривалим епізодом в історії сучасної України. Принаймні, прогноз про високі шанси нової революції в Україні не було так тяжко зробити – особисто я писав і говорив про нього ще у 2011 р. Але цей прогноз неможливо було би зробити, якщо фокусуватися тільки на ідентичностях. Інша справа, є дослідження цінностей, які мають сильний предиктабельний потенціал – тобто дають можливість досить точно передбачити можливі сценарії розвитку.

І тут я підходжу до, на мою думку, основного висновку: розуміння України вимагає парадигмальної зміни – перефокусування з питання ідентичностей до питання про цінності. Події на Євромайдані неможливо вповні зрозуміти, якщо не брати до уваги їх ціннісний аспект. Недаремно євромайданівці називають свій протест революцією гідності. А передував цій революції свідомі і досить послідовні спроби публічних інтелектуалів переформатувати дискурс опозиції з дискурсу ідентичностей на дискурс цінностей.

Найчастіше їх називають «європейськими цінностями». Це, звичайно, є певним непорозумінням – бо ці цінності насправді є глобальними. Їх можна побачити і серед учасників руху «Оссиру», і серед бразильської молоді, що протестує проти своєї влади, і серед учасників протесту на площі Таксім у Стамбулі чи Болотної площі в Москві. Але в уяві багатьох, особливо молодих українців, ці цінності у першу чергу асоціюються з Європою.

Гірка іронія ситуації полягає у тому, що Європа – як в особі бюрократів ЄУ, так і багатьох європейських аналітиків – цього ціннісного виміру української революції, здається, не помічає. Вона й далі звертає увагу передусім на ідентичності – тобто стурбовано обговорює активну роль на Євромайдані українських правих націоналістів, проблему або ж ту саму стару тезу про можливий розкол України. У цьому вона, припускаю, що несвідомо, підіграє пропаганді Кремля чи Януковича.

Зрозуміло, що говорячи про потребу перенесення центру уваги з цінностей на ідентичності, я не заперечую зовсім роль останніх. Рівно ж не вважаю, що розкол України є абсолютно неможливим. Навпаки, від часу свого виступу у Страсбургу вважаю, що ця загроза зростає. Вона, може, ніколи не була такою серйозною, як в останні тижні. Принаймні, у цьому мене переконують мої друзі з Донецька, які на початку грудня були налаштовані набагато спокійніше.

Зростання цієї загрози, на мою думку, пов'язане у першу чергу з ситуацією у регіонах. Янукович втратив владу не лише на Заході, але й ризикує втратити її на «своїй» території, як показують спроби захоплення адміністрації протестуючими у Дніпропетровську і Запоріжжі. Іншим фактором загрози є політика Кремля, який не проти розіграти в Україні грузинський сценарій 2008 р. – тобто перебрати під свою «опіку» сепаратистські території Криму і Донбасу. Однак головна загроза розколу України зараз походить з самої української столиці. Як показує історія, щоби країна розпалася, одних лише сепаратистських рухів на периферії чи тиску ззовні недостатньо – має бути ще й системна криза у центрі. А ця криза у центрі в українському випадку знаходить вираз у фактичному двовладді, коли стара влада вже, а нова влада ще не досить сильна, щоб перебрати контроль над ситуацією у свої руки.

За понад двадцять років своєї незалежності Україна ніколи ще не стояла перед такими сильними загрозами, як зараз. Але рівно ніколи раніше не були такими високими шанси на кардинальні позитивні зміни.

<http://glavcom.ua/articles/18196.html>

Олександр Бригинець: «Прошу трьох вбитих в Донецьку вважати лицарями Небесної сотні»

корреспондент.net

Вони теж померли за Україну, її свободу і територіальну цілісність. Вони теж померли від рук катів Путіна-Януковича.

А те, що вони вбиті в Донецьку, а не на вул. Грушевського, не на вул. Інститутській чи Майдані Незалежності, як на мене, не принципово.

Герої не вмирають! Героям слава!

<http://blogs.korrespondent.net/celebrities/blog/14k/a134822>

Телебачення і радіомовлення

Верховна Рада попросила ООН про введення в Україну миротворців

Телеканал новин "24"

Кореспондент: Верховна Рада попросила ООН ввести в Україну миротворців. За відповідне звернення проголосували 250 нардепів. У заяві Україна звинувачує Росію в необґрунтованій агресії та спробі анексувати частину української території.

Олег ТЯГНИБОК, голова фракції ВО «Свобода»: «Однозначно, миротворчий контингент і світ повинен дати правильну оцінку тих подій, які відбуваються в Україні. насправді підтримка світу вона вже є. тобто, реально всі засуджують агресію Росії, але офіційне звернення парламенту повинно бути».

Андрій ПАРУБІЙ, секретар РНБО: «Російська сторона очікує конфлікту, очікує збройного протистояння для більш агресивних дій. Миротворча місія ООН є найбільш адекватною відповіддю для наведення стабільності, для наведення порядку в Криму»

Кореспондент: У документі також йдеться, що Київ залишає за собою право звернутися до військових блоків та країн з проханням допомогти забезпечити територіальну цілісність.

Верховна Рада створила Національну гвардію в Україні

Кореспондент: Верховна Рада створила Національну гвардію в Україні. За прийняття закону за основу і вцілому проголосувало 262 депутати. Національну гвардію створять на базі внутрішніх військ МВС. Згідно з законом, Національна гвардія захищатиме права, свободи і законні інтереси громадян. Поряд зі збройними силами нове формування має брати участь у захисті державного кордону та припиненні терористичної діяльності. Чисельність Національної гвардії до 60 тисяч осіб, але при необхідності Парламент може її розширити. Командувача Нацгвардії призначає Верховна Рада за поданням президента.

Фракція Партії регіонів в парламенті оголосила бойкот всім ініціативам влади *"Студія "1+1", ТСН*

Наталія МОСЕЙЧУК, ведуча: Слідом за комуністами фракція Партії регіонів в парламенті оголосила бойкот всім ініціативам влади. Навіть за звернення до ООН, в якому Україна просить Лігу націй про захист від російської агресії, проголосували лише 2 регіоналів зі 120. Пояснили це обуренням переслідуванням своїх однопартійців, зокрема маловідомого регіонала Мураєва, який зареєстрував законопроект про відтермінування президентських виборів і тепер нібито отримує погрози. На чiemу боці хоче зіграти теперішня опозиція намагалася з'ясувати Марія Васильєва.

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Стоп Путін! У таких футболках сьогодні прийшли до парламенту деякі депутати з провладних фракцій, проте виявилось зупинити дії російської влади в Криму у Верховній Раді прагнуть не всі. Принаймні звернення до ООН у якому депутати звинувачують Росію в агресії та просять Лігу націй допомогти зберегти цілісність України, комуністи, регіонали підтримати відмовились.

Сергій ТІГІПКО, народний депутат від Партії регіонів: «Ми вважаємо, що такі звернення ми повинні голосувати після того, коли ми побачимо, що відбудеться в Криму. Тому сьогодні за таке звернення голосувати Партія регіонів не буде».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Така позиція обурило решту парламентаріїв, адже ворог уже навіть не біля воріт, він вживається на українській території.

Олег ЛЯШКО, народний депутат, позафракційний: «Це або агенти ворожих держав, або люди, які абсолютно не розуміють, що відбувається в Україні. Частина української території вже загарбана».

Олег ТЯГНИБОК, лідер фракції «Свобода»: «Відповідальність, відповідальність і ще раз відповідальність перед українським народом, перед завтрашнім днем, перед нашими дітьми сьогодні на кожному з нас лежить. Ніякого саботажу, маємо голосувати».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Депутати з провладних фракцій навпаки зажадали, щоби звернення до ООН було гострішим. Пропонують просити вилучити Росію з Радбезу ООН.

Борис ТАРАСЮК, народний депутат від фракції «Батьківщина»: «Через право вето, яке Росія може і буде використовувати в Раді безпеки ООН ми не можемо очікувати прийняття рішення з огляду на те, що Росія є сама агресором».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Голосів за звернення до ООН все таки вистачило попри те, що опозиція його таки проігнорувала. Однак згодом виявилось, що регіонали вирішили бойкотувати не тільки це рішення. Через це провалилися кілька наступних голосувань.

Ганна ГЕРМАН, народний депутат від Партії регіонів: «Фракція прийняла рішення не голосувати взагалі до того часу поки не повернеться процес в законне русло. Поки не перестануть погрожувати депутатам фізичним знищенням, щоб вони знімали деякі законопроекти, поки не будуть пропускати наших депутатів через ... поки будуть урядовці не здадуть мандатів депутатські».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: В цей набір образ як привід для бойкоту в провладних фракціях не повірили.

Олег ТЯГНИБОК, лідер фракції «Свобода»: «Це українське патріотичне суспільство турбують ті вкрай негативні тенденції, які зараз почали повзти в середовищі українського парламенту. Я апелюю сьогодні і звертаюся до тих народних депутатів, до тих фракцій, які мають намір саботувати роботу парламенту, які мають намір не приходити зараз в такий важливий час для України до Верховної ради не голосувати, не брати участь в парламенті, придумувати різноманітні причини».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Ще серйозніше більшість занепокоїло провальне таємне голосування за суддів Конституційного суду у день. Жоден із 5 кандидатів, яких цілком позитивно сприймають у парламенті не набрав 226 голосів «за». Влада квапиться призначити їх, бо Конституційний суд має зокрема дозволити розпустити Верховну раду Криму. Від українських суддів залежить і доля позову донецького адвоката, який намагається оскаржити законність усунення Януковича з посади президента.

Сергій МІЩЕНКО, народний депутат, позафракційний: «Відносно позову адвоката, який фактично може легалізувати через судові рішення Вищого адміністративного суду легітимність Януковича. Це бомба дуже повільної дії, яка може після 19 числа взірватися і ми будемо мати дуже серйозні і негативні наслідки. Після цього Росія може ввести війська».

Микола ТОМЕНКО, народний депутат від «Батьківщини»: «На сьогоднішній день у нас група товаришів, яка вже консультує Путіна із колишньої Адміністрації Президента група відомих юристів працює разом з своїми суддями для того, щоб готувати і невизнання чинної влади і невизнання власне України як держави сьогодні. Тому важливо, щоб в суддівській системі були ті люди, які здатні захищати не Януковича з Ростова, а українців і українську державу».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Водночас маловідомий регіонал Мураєв зареєстрував законопроект про перенесення президентських виборів вже призначених на 25 травня. До того ж виявилось, що у фракції регіонів цю думку вважають цілком доречною.

Нестор ШУФРИЧ, народний депутат від Партії регіонів: «Вибори 25 травня є проблемними в умовах, коли є таке протистояння, коли фактично в різних регіонах України ми бачимо людей зі зброєю, говорити про чесне волевиявлення як мінімум безвідповідально».

Олександр ЄФРЕМОВ, лідер фракції Партії регіонів: «Зарегістрований законопроект это точка зрения двух депутатов. Они имеют на это право. Мы этот вопрос не обсуждали и это не точка зрения фракции. Возможно, мы будем обсуждать этот вопрос. Обсуждение это будет 22 числа на съезде».

Марія ВАСИЛЬЄВА, кореспондент: Чи справді визрів у парламенті заколот регіоналів та комуністів остаточно з'ясується одразу після недільного референдуму в Криму. Сьогодні ж усі принципові рішення коаліція таки спромоглася ухвалити і без їхніх голосів.

Депутати підтримали 4 кандидатури з 5 запропонованих суддів Конституційного суду України

Наталія МОСЕЙЧУК, ведуча: Годину тому з другої спроби таємного голосування депутати підтримали 4 кандидатури з 5 запропонованих суддів Конституційного суду України: Станіслава Шевчука, Ігоря Сліденка, Миколу Мельника, Сергія Саса. Кандидатура Володимира Стретовича не набрала достатньо голосів, загалом 203. Судді вже склали присягу. Отже, Конституційний суд укомплектований для ухвалення рішень, зокрема щодо Криму.

Мітинг за "Єдину Україну" в Донецьку закидали яйцями та димовими шашками

Наталія МОСЕЙЧУК, ведуча: Мітинг за "Єдину Україну" в Донецьку закидали яйцями, петардами та димовими шашками. Півтори години тому на центральній площі міста зібралися півтисячі людей. Під українськими прапорами вони вийшли з гаслами «За мир» та «Єдину Україну». По периметру мітингарів бійці внутрішніх військ, адже по другий бік площі зібралися кілька сотень мітингувальників під російськими триколорами, які скандували «Донбасс. Крым. Россия». Щойно заграв гімн України в людей під синьо-жовтими прапорами полетіли яйця, петарди та шашки. Міліція в протистояння не втручалася.

Чоловік: «Нам немає що їм відповісти, бо це люди половина з них за гроші прийшли, половина сюди приїхали з Російської Федерації. Ми знаємо, що вони потім підуть звідси, потім перестануть їм платити гроші, вони їх не буде більше. Нам немає чого боятися. Насправді люди там вийшли стояти сказати, що Україна єдина держава насправді».

Гість студії - Сергій Куніцин, постійний представник Президента України в Автономній республіці Крим

ICTV, Факти

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Кримське питання обговоримо сьогодні з представником Президента у Криму Сергієм Куніциним. Пане Сергію, добрий вечір.

Сергій КУНІЦИН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Добрий вечір".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Отже в Україні відновлюється національна гвардія. Як ви вважаєте, чи потрібна вона нині Україні? Чи не запізно?

Сергій КУНІЦИН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Ну лучше поздно чем никогда. Я хочу сказать, что в 90-х годах я принимал непосредственное участие в том, чтобы она формировалась. Я знаю Чаповского, Кузьмук. Бывший министр обороны командовал национальной гвардией. Я был тогда мэром Красноперкопска, и народным депутатом Украины первого созыва от Крыма. И к стати, тогда батальон национальной гвардии мы поставили в Красноперкопске. Потому что он контролировал именно Перекопский перешеек, где сегодня копались те самооборонцы, которые охраняют от нас Крым. Поэтому, к стати, я был одним из первых, кто после Майдана заявил, как ветеран афганской войны, о том, что на Майдане есть синдром войны. То есть, мы с войны возвращались, и долго искали там автомат под подушкой. Тысячи людей защищали Майдан. У них эта энергия еще выплескивается. Плюс вы знаете, что появилось много таких групп, которые там по Украине якобы от Майдана стучат себя в грудь, и просто начали заниматься грабежами. Поэтому безусловно основой национальной гвардии должны стать те люди, которые защищали Майдан. Их надо легализовать. Они должны принять присягу, получить оружие, заниматься профессиональной подготовкой. Ну и те милиционеры, которые во внутренних войсках, и в других подразделениях не запятнали себя кровью людей. Не все же там, извините, подонки. Имеют права, после того, что они пройдут соответствующую проверку, туда войны. И я считаю, что национальная гвардия – это звучит гораздо более гордо, чем скажем внутренние войска, а тем более сегодня имя нарицательное "Беркут" в обществе. Так что я поддерживаю создание такого подразделения с учетом тех угроз, которые есть сегодня на Украине".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Безпосередньо по кримському питанню. От ви наполягали на необхідності розпустити Верховну Раду Криму до референдуму 16 березня. На вашу думку, це має вплинути на ситуацію? Адже кримська влада не виконує українські закони і заборони.

Сергій КУНІЦИН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Ну вы знаете, что сегодня со второй попытки Верховная Рада внесла изменения, избрала судей Конституционно суд. По Конституции порядок следующий – если какая-то там территория, её представительный орган, в данном случае Верховная Рада Автономной республики Крым, настаивает на посягательстве на суверенитет, на аннексии территории, и нарушает Конституцию, то не парламент дает оценку, а для этого существует Конституционный суд. И. о. Президента Турчинов Александр Валентинович направил в конституционный суд запрос. И если Конституционный суд в ближайшие дни даст заключение о том, что решение парламента Крыма вступает в противоречение с Конституцией, и это ведет к отторжению части территории страны, тогда у парламента Украины появляются все основания, чтобы эту Верховную Раду распустить. Физически понятно, её никто не распустит. То есть, депутаты будут собираться. Но парламент Крыма после референдума должен утвердить эти результаты, и когда-то будут суды, международные суды. И международные юридические инстанции – Венецианская комиссия, Гаага или еще кто-то, скажут – а что делало государство

Украины для того, чтобы защитить свои интересы? И если оно ничего не делало, а ограничивалось заявлениями, - это один вариант. А если будут решения парламента Украины, - это другой вариант. Именно из этих соображений нам нужно головы остудить".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Зрозуміло. І от сьогодні українські військові звернулися до головнокомандувача визначитися із політикою України у Криму. Бо в іншому разі їм доведеться відстрілюватися. Як ви вважаєте, що в цій ситуації має робити українська влада?

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Ну на самом деле, вы знаете, что я вот 8 горячих дней был в Крыму, и скажу вам так, что действительно ситуация тяжелейшая. Когда десятки тысяч вооруженных людей пришли к нам, как незваные гости, они ходят по всему полуострову. И ведут себя, как хозяева, то понятно, что, а наши подразделения находятся в казармах уже две недели практически, и нервы на пределе у военнослужащих, то есть устав караульной службы, есть боевой устав вооруженных сил, согласно которому, я считаю, должны действовать наши солдаты и офицеры. До тех пор пока нет угрозы жизни, нет угрозы захвата складов, вооружений, и всего остального, исполняется устав караульной службы. То есть, они несут караул. Эти человечки к ним не лезут. Но я считаю, что если вдруг будет провокация с целью захвата оружия, с целью так сказать нападения, угрозы жизни военнослужащим, они имеют все основания для того, чтобы применить оружие, и защитить свои жизни, жизни своих семей, и те боеприпасы и оружия, которые не должны попасть в руки непонятно кого. У них есть для этого все основания. И я знаю, что министр обороны Игорь Тенюх, он в этом плане достаточно твердый человек, Турчинов тоже. И я думаю, что как бы мы здесь должны проявить твердость. Мы ни на кого не нападаем. Но мы на своей земле. К нам пришли люди с автоматами, пулеметами, системами "Град". Вы понимаете, если пойдут гарнизоны в Крыму, в Крыму внутренние войска, пограничники, вооруженные силы, морпехи, штаб ВМС. В Крыму даже тюрьмы не сдались. Тюрьмы сказали, пенитенциарная служба так называемая. Они сказали – придете – будем отстреливаться. Поэтому мы же не своей земле. К нам пришли непрошеные гости, которые говорят – а мы вас там перестреляем. Ну, а как себя должны вести эти люди? Эти люди защищают родину. Они её не предали. Поэтому я считаю, есть все основания, в случае нападения на воинские части, у них есть все основания применять оружие".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Ну ви знаєте, деякі експерти говорять, що можливо у цій ситуації можна діяти не військовими діями, а наприклад, перекрити кордони, перекрити газ, нафту Росії, і вимагати одночасно від Заходу підтримки. Як ви вважаєте, чи може це подіяти? Бо більш такі радикальні, але не військові дії.

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Безусловно, без международного давления мы не справимся с этой ситуацией. Потому что там российская армия по мощности в 16 раз превосходит украинскую. Украинскую армию методично уничтожали последние годы. Поэтому, вы понимаете, здесь самое страшное в другом. Мы в 94-м году – США, Германия, Великобритания, там Франция и Россия подписали договор, по которому Украина отдала третий в мире ядерный потенциал. Эти страны выступили гарантами. Сегодня одна из стран пытается аннексировать территорию. Все остальные международные сообщества должны жесточайшим образом отстоять суверенитет и целостность. Почему? Потому что нарушиться миропорядок. Подорвется отношение у международным договорам, к Организации Объединенных наций, Совбезу, ОБСЕ. Если у нас отторгнут территорию, тогда завтра Северная Корея или Иран, у которых тоже требуют вывезти оружие, они скажут – подождите, ребята, он Украина вывела оружие, и что? Её разорвали. Так отдыхайте. Мы не верим ни ООН, ни ОБСЕ, никому. Какие гарантии, вы что? А ядерное оружие – это элемент сдерживания. Было бы ядерное оружие в Украине, сегодня, я думаю, каждый, кто пытался бы посягнуть, 10 раз бы подумал нужно ли на Украину вступать сапогом".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Тобто ми готові зараз більш радикально діяти, маю на увазі саме перекривати кордони?

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Ну кордони надо, уже пограничники, операция "Кордон" у нас проводится. Уже там

более 4-5 тысяч не пустили нежелательных граждан из соседнего государства, которые ехали нес добрыми намерениями. Это раз. Второе, что касается Крыма, то я конечно противник того, чтобы туда перекрывать газ, воду, электроэнергию. Потому что там живут люди, там 25% украинцев. Там 15% крымских татар, там русские, 55% россиян по происхождению, по национальности. Ну и при чем тут как бы эти люди? Не они же это затеяли. Затеели вожди. Вожди завтра соберутся и уедут. А что делать людям? Другое дело, что крымчане должны понимать, вся энергосистема Крыма запитана на энергосистему Украины. Без днепровской воды не будет питьевой воды, орошения. Нет газопроводов на Кубань, нет электроэнергетической системы с Кубани. Все с Украины. Но сегодня Украина продает в Крым все по внутренним ценам. А если вдруг Крым не дай бог отделится, тогда будут мировые цены на энергоносители. И газ, и электроэнергия, и вода. И я хочу посмотреть как бюджет Крыма все это выдержит. Мало того, что бюджет Крыма закрывается, если все налоги даже в Пенсионный фонд сегодня всего 49% пенсий можно из того, чтобы собирается в Пенсионный фонд Крыма, этого всего хватает на 49%, чтобы выплатить пенсии. 51% дает Украина. А содержание армии, милиции, и всего остального. Сегодня это за счет центрального бюджета. И те, кто сегодня говорят о том, что мы проживем, слушайте, в Севастополе самое крупное предприятие "Горводоканал". Там нет промышленности. Там в порту 900 человек, и управлении 900 человек. Там 15-тысячные заводы разрушены. И город живет за счет подоходного налога с двух флотов – ВМС Украины и Черноморского флота. Откуда они будут брать ресурсы? У них нету денег для того, чтобы содержать ни город-герой Севастополь, ни республику Крым. А у России, извините, тоже. Это 2,5 миллиона. Это не 40 тысяч Южной Осетии населения и 100 тысяч в Абхазии. Это надо очень четко понимать".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Але Росія може на нас тиснути, наприклад, перекриттям газу. Тобто, щоб Росія взяла на себе зобов'язання по утриманню Криму. Не підвищували ціни, і так далі. Принаймні такі чутки ходять у ЗМІ.

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Ну подождите, у нас есть международные договора, у нас мы 17 миллиардов кубометров газа добываем собственного. У нас есть тоже штрафы и пени. Если она перекроет газ, то... она не может его перекрыть. Через Украину идет транзит в Европу. Тогда она Европу отключит. Тогда за каждую тысячу кубометров не поставленного будут штрафные санкции. Я могу вам сказать, что я не допускаю такой мысли, что такое может быть. Потому что это не выгодно самой России, экономически в первую очередь".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: А скажіть, будь ласка, кримська влада вже заявила про наміри націоналізувати всі державні об'єкти в Криму. Як українська влада буде на це реагувати?

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Вы знаете, я вам скажу, вот все, что сегодня в Крыму делается, мы проходили в 90-х годах. У нас был тогда Президент Мешков. Его вчера отряхнули, привезли. У нас тогда была своя Конституция, профессиональный парламент, у нас было две милиции. Министр внутренних дел Крыму, председатель КГБ. У нас было государство в государстве, и было все. В конечном итоге РДК, так называемое Республиканское движение Крыма, между собой разругалось. Мешкова сняли. Сами развалились. И кончилось это тем, что Крым лишили полномочий, и так далее. Я думаю, что что просили они на первоначальном этапе? Нас обижают, унижают. Бандреровцы бегают. БАндеровцев найти не могут. "Правого сектора" в Крыму нет. Никто никого не бьет, не убивает. Вы говорили о том, что мы в составе Украине. Но нам нужны полномочия. Давайте полномочия. Давайте примем Закон о языках, давайте создадим свободную экономическую зону Крым, Севастополь, и сделаем украинский Сингапур. Давайте Крыму отдадим налоги. Давайте закон о разграничении полномочий, который был в 92-м году принят, и отдадим всю налоговую базу Крыму. Но при условии, что Крым с большущими полномочиями остается в составе Украины. Потому что даже если арифметически подойти – 15% крымских татар, 25% украинцев – это уже 40% людей, которые не проголосуют. Почти половина населения. И среди россиян, там армян, болгар, греков, тоже много людей достаточно, которые с этим, не хотят изменения этой ситуации. То есть, я допускаю, что явка будет низкая. Татары крымские бойкотируют. И кончится это тем, что придет, условно говоря.

Меньше половины населения. Из этой меньше половины населения. Из этой меньшей половины населения проголосует пусть даже 70%. И по сути дела это будет представлять интересы там 25% населения Крыма. И что, на основании 25% за то, чтобы Крым был в России, отторгать территорию от Украины? Даже арифметически если это разложить, и то понятно, что это абсурд".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Ну, а якщо все ж таки референдум відбудеться, і результати будуть невтішні для України, що далі?

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: " Вы знаете, я бы не демонизировал референдум. Не надо его бояться вот до такой степени, что референдум прошел 16, и 17-го Крым уже уплыл".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: Ну можливо Росія введе свої війська. Більше буде діяти, мається на увазі.

Сергій КУНЦІН, постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим: "Она уже ввела. Что-то мне кажется, что уже выдыхается эта ситуация. И даже если пройдет референдум, это основания для России и для крымских властей сказать – а вот видите, как народ у нас мыслит? А теперь давайте договариваться на основании того, что народ у нас все же за Россию, давайте договариваться. Я не знаю, у меня есть основания полагать, что после референдума сядут за стол переговоров. И можно будет договориться, чтобы прекратить этот абсурд. Чтобы Крым остался в составе Украины, войска ушли в места постоянной дислокации. Но при этом Крым получил колоссальные полномочия в экономической, гуманитарной, культурной, языковых, и других сферах. Что-то мне кажется, что мы на это выйдем".

Інна ШЕВЧЕНКО, ведуча: ну дай боже, щоб саме так і було. Дякуємо вам. Отже ми говорили сьогодні з представником Президента в Криму Сергієм Кунцініним.

Можливим скасуванням президентських виборів стурбовані у Верховній Раді

5 канал, Час новин

Ведуча: Можливим скасуванням президентських виборів, призначених на 25 травня, стурбовані у Верховній Раді, адже один із регіоналів вже зареєстрував законопроект, у якому пропонує перенести волевиявлення на грудень. Утім, лідер "УДАРу" Віталій Кличко чутки про зміни дати президентських виборів – спростовує.

Віталій КЛИЧКО, лідер фракції УДАР: "Сегодня разыгрывается сценарий – сделать все для того, чтобы перенести президентские выборы. Я уверен, что мы сделаем все для того, чтобы выборы, которые уже объявлены, проголосованы 25 мая, состоялись, в стране была вертикаль власти построена, которая могла бы стабилизировать ситуацию".

Регіонал Євген Мураєв пропонує перенести президентські вибори із 25 травня на грудень

Ведучий: Регіонал Євген Мураєв пропонує перенести президентські вибори із 25 травня на грудень. Відповідний законопроект він подав до парламенту. Тим часом, регіонали запевнили, що це не позиція усієї фракції, а лише персональна ініціатива. Натомість, спікер Верховної Ради Олександр Турчинов заявляє, що підстав для перенесення волевиявлення не бачить. І попри те, що поки жоден з потенційних кандидатів досі не звертався до Центральної виборчої комісії – прогнозує, що охочих взяти участь у президентських перегонах буде достатньо.

Олександр ТУРЧИНОВ, голова ВР: "Верховна Рада визначилась з цього питання. І ми діємо відповідно до Конституції – протягом 90 днів повинні відбутися вибори, і вони призначені на 25 травня. Я жодних підстав сьогодні не бачу для перенесення виборів".

«Жоден із потенційних кандидатів в президенти офіційно не звернувся до ЦВК...»

Олександр ТУРЧИНОВ, Голова Верховної Ради: "Є час для такого звернення. І я так розумію, що кандидати хочуть провести консультації, отримати підтримку своїх політичних

сил. Час для реєстрації є. І я не турбуюсь з цього приводу. Більше того – я прогножую, що буде достатньо велика кількість кандидатів, які будуть приймати участь у виборах".

Верховна Рада не змогла з першої спроби призначити суддів Конституційного Суду

Ведучий: Верховна Рада не змогла з першої спроби призначити жодного суддю Конституційного суду. Серед висунутих кандидатур – Микола Мельник, Володимир Стретович, Ігор Сліденко, Станіслав Шевчук і Сергій Сас. Утім, після голосування голова лічильної комісії Геннадій Зубков попросив визнати ці вибори такими, що не відбулися, оскільки двадцять сім бюлетенів визнані недійсними. Депутати одночасно ставили шість позначок, замість однієї, або ж не ставили жодної. Крім того, деякі парламентарії не встигли на голосування. Відтак, другу спробу голосування призначили на шістнадцяту годину.

Геннадій ЗУБКОВ, голова лічильної комісії: "Були заяви від народних депутатів, які помилилися – не поставили жодної позначки, були заяви від депутатів, які помилилися і поставили шість підряд позначок. Є заяви від суддів, які просто не встигли за час відведений для голосування. Тому просимо вважати таке голосування як таке, що не відбулося з технічних причин".

Дмитро ШПЕНОВ, народний депутат, Партія регіонів: "Верховна Рада України має скасувати постанову, якою звільнила суддів, дозволити складу КС України".

Олег ТЯГНИБОК, голова фракції "Свобода": "Ситуація, яка склалася з блокуванням голосування за суддів КС – це є практично саботаж, і це є кроки до розвалу територіальної цілісності й національного суверенітету держави. На 16:00 – нові вибори і не виходим звідси до того часу, доки не з'явиться п'ять нових членів КС".

Киев делает все возможное, чтобы мирным путем урегулировать противостояние в Крыму

Интер, Подробности

Роман КАДЕМИН, ведущий: Киев делает все возможное, чтобы мирным путем урегулировать противостояние в Крыму. Об этом сказал исполняющий обязанности президента Украины Александр Турчинов в интервью украинскому интернет-изданию. В то же время, уточнил Турчинов, украинская армия приведена в полную боевую готовность.

Александр ТУРЧИНОВ, Председатель Верховной Рады, и.о. президента Украины: "Для того чтобы не допустить военного противостояния, для того чтобы не допустить реальных военных действий на территории Крыма, наши военные, которые мужественно выполняют свой конституционный долг, получили приказ не использовать оружие. Они находятся на территории воинских частей, они защищают воинские части, они защищают воинскую технику, военные корабли в частности, при этом не поддаются на те провокации, жесткие и циничные провокации, которые уже на протяжении двух недель в ежедневном режиме происходят вокруг них. В то же время вы знаете, что Вооруженные силы приведены в полную боевую готовность. Мы все делаем для того, чтобы армия могла защитить свою страну. Но при этом мы будем использовать все возможности для того, чтобы развязать эту проблему исключительно мирным путем. И в этом нашу страну поддерживает все цивилизованное человечество. Все ведущие страны мира стали на сторону Украины. И я убежден, что это объединение усилий на международной арене, эта консолидация всех демократических стран все-таки позволит остановить агрессию".

Референдум, запланированный на 16 марта, официальный Киев считает неконституционным

Роман КАДЕМИН, ведущий: Референдум, запланированный на 16 марта, официальный Киев считает неконституционным. Александр Турчинов подчеркнул, что Крым остается территорией Украины.

Александр ТУРЧИНОВ, председатель Верховной Рады, и.о. президента Украины: "Безусловно, мы можем говорить с парламентом Крыма. Но для нашей дискуссии, для нашего разговора осталось не так много времени. Потому что в связи с решением парламента Крыма о

фактически отделении автономии от Украины, а это есть преступление, это есть грубое нарушение Конституции и украинского законодательства, инициирован процесс о роспуске парламента Крыма. Поэтому Верховный Совет обратился к парламентариям Крыма, которые готовы отвечать за свои действия, с тем, чтобы они немедленно отказались от преступного пути, вернулись все-таки в конституционное поле, и мы готовы вести с ними серьезные разговоры. Статус Автономной Республики Крым как был, так и останется статусом части украинской территории. И они могут тиражировать какие-то протоколы, могут их писать, могут написать, что 200-300% проголосовало населения – это все, извините, просто фиговые листочки".

Парламент продовжує апелювати до міжнародної спільноти ТВі, Сьогодні

Наталка ЛЯТУРИНСЬКА, ведуча: Парламент продовжує апелювати до міжнародної спільноти. Сьогодні народні обранці підписалися під зверненням до Організації об'єднаних націй, у якому українська сторона просить міжнародну організацію негайно розглянути ситуацію у Криму.

Андрій ГОДОВАНЕЦЬ, ведучий: А от призначити суддів конституційного суду з першої спроби у парламенті не змогли. Таємне голосування провалилося. Народні депутати поспували бюлетені. Врешті їм це вдалося зробити уже під кінець дня. Із Грушевського повернулася наша колега Ксенія Веркалець. Кого обрали депутати і як загалом пройшов день у парламенті?

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: Початок парламентського четверга, і голова Верховної ради Олександр Турчинов одразу налаштує колег на робочий лад. Держава під прицілом російського агресора, тому час ухвалювати доленосні рішення. Передусім нардепи підписалися під зверненням до Організації об'єднаних націй. Таке рішення підтримали 250 нардепів. У заяві українська сторона розцінює дії Росії не інакше як необгрунтована агресія та звинувачує у спробі відділити частину України. Міжнародну організацію просять підтримати територіальну цілісність України і невідкладно розглянути ситуацію у Криму.

Борис ТАРАСЮК, фракція "Батьківщина": "Це звернення відкріє дорогу до спеціальної сесії Генеральної асамблеї ООН, яка може прийняти рішення на користь України".

Ірина. ГЕРАЩЕНКО, фракція "УДАР Віталія Кличка": "Ця заява є ще навіть зам'якою. Ми маємо апелювати до Організації об'єднаних націй з вимогою виключити Російську Федерацію, як агресора і окупанта зі складу Ради безпеки ООН".

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: Та не всім однаково болять за Україну. Комунисти сьогодні знову не голосували. Політичний бойкот демонстрували Партія регіонів. За заяву до Організації об'єднаних націй на головували і взагалі показали повну аморфність. Саботаж пояснюють політичним тиском на однопартійців.

Сергій ТІГІПКО, народний депутат, фракція Партії регіонів: "Якщо ми проголосуємо за відповідну заяву до Організації об'єднаних націй, є деякі висловлення там, які носять провокативний характер. Ми вважаємо, що такі звернення ми повинні голосувати після того, коли ми побачимо що відбудеться в Криму".

Нестор ШУФРИЧ, народний депутат, фракція Партії регіонів: "Почалося переслідування наших однопартійців за їхні політичні погляди. Це є неприпустимо. В тому числі і події пов'язані із справою сепаратистів, і по інших".

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: Сьогодні ж Верховна рада підтвердила тверді євроінтеграційні наміри і проголосувала за відповідну постанову. Курс на ЄС підтримали 252 депутати. Додам, що Європа також демонструє взаємність і вже неодноразово заявляла, що готова підписати з Україною політичну частину угоди. Сьогодні у парламенті посирили обороноздатність армії. Підтримали створення Національної гвардії. У Верховній раді було 2 законопроекти авторства Турчинова і Сиротюка. Перший варіант закону передбачав створення гвардії під керівництвом МВС, на базі внутрішніх військ. Натомість свободівець Юрій Сиротюк

за самостійну силову структуру. Врешті зійшлися на одному. Беруть за основу законопроект Турчинова, голосують, і доопрацьовують з урахуванням пропозиції Сиротюка.

Олександр ТУРЧИНОВ, Голова Верховної Ради України: "Пропонується створити на базі внутрішніх військ МВС України окреме військове формування з правоохоронними функціями і законодавчо визначити його правовий статус".

Юрій СИРОТЮК, народний депутат, фракція ВО "Свобода": "Командувач Національної гвардії повинен призначатися за поданням президента України. Але призначатися Верховною радою України. Одноосібне керівництво внутрішніми військами, за попереднього режиму за Януковича ми побачили, що внутрішні війська на жаль виконували не конституцію України, не закони України, не захищали конституційний лад і територіальну цілісність, а захищали режим Януковича".

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: За словами Анатолія Гриценка, до Національної гвардії передусім візьмуть людей з військовими навичками, військових запасу та бійців самооборони Майдану. Утім перші добровольці знайшлися уже у стінах парламенту.

Анатолій ГРИЦЕНКО, народний депутат, позафракційний: "Мають бути люди, які перше: знаходяться зараз у внутрішніх військах, з числа тих, хто не брав участі в ганебних діях. Друге: це військовослужбовці, які перебувають в першій черзі запасу. А таких у нас кількесот тисяч. Ну і третє, можливо найперше, це ті люди, які проявили себе на Майдані, як бійці самооборони, які могли б укласти контракт, швидко освоїти зброю, і йти вперед через 2-3 дні".

Олег ТЯГНИБОК, голова фракції ВО "Свобода" у ВР: "Не знаю, чи я піду в Національну гвардію, але якщо буде така необхідність, я як військово зобов'язаний, звісно буду робити те, що буде потребувати держава в даній ситуації. Я по-моєму є капітан медичної служби запасу".

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: Ще одне важливе питання: в раді призначили суддів Конституційного суду за квотою парламенту. З першого разу нардепи провалили таємне голосування. Голова лічильної комісії Геннадій Зубков визнав результати голосування недійсними через зіпсовані бюлетені. Депутати не розгубилися, вирішили переголосувати по другому колу. До скриньок пішли о 16:45, і з другої спроби таки призначили 4-х суддів КСУ. Мантиї одягнуть Сергій Сас, Микола Мельник, Ігор Сліденко та Станіслав Шевчук. А от Володимир Стретовичу, який теж був серед претендентів, не вистачило голосів.

Олександр ТУРЧИНОВ, Голова Верховної Ради України: "Оголошую про призначення на посади суддів Конституційного суду України Мельника Миколу Івановича, Саса Сергія Володимировича, Сліденка Ігоря Дмитровича та Шевчука Станіслава Володимировича".

Ксенія ВЕРКАЛЕЦЬ, кореспондент: Новообраних суддів привели до присяги одразу в залі засідань. А Сергій Сас тут же написав заяву про складання депутатських повноважень. Рада не заперечила. Усі новопризначені судді КСУ мають юридичну освіту, звання докторів або ж кандидатів юридичних наук так Сергій Сас, народний депутат п'яти скликань, кандидат юридичних наук. Був заступником голови фракції ВО "Батьківщина" і членом парламентського комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Микола Мельник, правознавець-криміналіст. Доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України. Був членом конституційної асамблеї, керівником служби голови Верховного суду. Ігор Сліденко, доктор юридичних наук, автор дисертації "Конституційний контроль механізмів сучасної правової держави". І Станіслав Шевчук, доктор юридичних наук, професор кафедри загальнотеоретичних та державних правових наук правничого факультету Києво-Могилянської академії. Суддя Європейського суду з прав людини. Працював експертом ООН у місії у республіці Таджикистан і був експертом Світового банку. За прогнозами політиків, уже КСУ найближчим часом, навіть можливо завтра зможе винести рішення, яке дозволить розпустити Верховну раду Криму. Такі прогнози, принаймні, в кулуарах озвучив лідер Свободи Олег Тягнибок. За його розрахунками, питання з розпуском кримського парламенту встигнуть вирішити до 16 березня. Це дата проведення референдуму.

Володимир Гройсман: «Керівники ОДА поводитися, як справжні міні-царі»
Радіо Свобода, Ваша Свобода

Гості «Вашої Свободи»: Володимир Гройсман, віце-прем'єр-міністр, міністр регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України.

Віталій Портников: Зараз багато говорять про необхідність реформи місцевого самоврядування. Про це взагалі роками говорять, але реформи немає.

Пане Гройсман, Ви як людина, яка очолювала одне з найуспішніших міст України, я думаю, прекрасно знаєте на своєму власному досвіді, як її не вистачає. Може, якби ця реформа була 10 років тому, то не було б таких проблем між сходом і заходом і таких процесів, які ми спостерігаємо сьогодні?

– Якщо бути категоричним, то я відповів би: стовідсотково. Коли громади обирають свою владу, то це відповідний рівень довіри, громади, міста, села, селища мають свої ресурси для вирішення спільних питань. Це достатньо ефективні системи управління, які дозволяють самореалізуватися громадянам. Це дуже важливо.

Те, що ми спостерігали останнім часом, і фактично 20 років говорять про те, що треба було децентралізувати владу і побудувати справжню європейську систему, – але цього зроблено не було. І, окрім декларацій, фактично ніяких кроків на цьому шляху не було зроблено. А за останніх три роки стільки зцентралізовано, стільки побудовано апаратів насилля державними органами влади, що все призвело до того, що ми маємо сьогодні в країні. До цього призвела така надмірна централізація.

– Ви маєте хоча б пунктирно якісь уявлення, як це все має відбуватися? Що це таке? Це зміна регіональних кордонів? Це підвищення повноважень громад? Це можливість передання ініціативи на місця? От сьогодні що має бути найголовнішим?

На територіях має управляти виконавчий комітет районних, обласних, міських рад

– На територіях має управляти не державний апарат, а виконавчий комітет районних, обласних, міських рад. Міські ради, до речі, так і працюють. Вони мають бути повністю забезпечені повноваженнями по наданню послуг: освіта, охорона здоров'я, муніципальна міліція. Все те, що сьогодні стосується мешканців, тобто функції по плануванню території, будівництву і так далі. Все має вирішуватися на території. Це є принципово важливим.

Далі має бути ще одна річ, яка дасть можливість сьогодні територіям розвиватися. Мають бути податки, які сьогодні централізуються до держбюджету, їх частина має залишатися на місцевому рівні. Тобто, щоб громади мали можливість до саморозвитку і включені були в процеси економічного росту.

Ці декілька моментів є надзвичайно суттєвими і дають можливість для самореалізації на територіях. Сьогодні як вибудована система? Є державна влада, є голови облдержадміністрацій. Вони формують чиновницький апарат. Почасти цей апарат нічого спільного з інтересами людей не має, тому що не підпорядковані і не обираються. Це вже конфліктність на місцевому рівні.

– Коли Ви були мером Вінниці, як склалися ваші стосунки з керівником облдержадміністрації?

Губернатори поводитися, як справжні міні-царі на територіях, не визнавали ніяких громад

– Мені пощастило, що я працював з трьома губернаторами, з якими у мене були нормальні відносини. Але я можу сказати, що я завжди займався справою. І, в принципі, так чи інакше я все робив для того, щоб ці люди працювали на інтереси міста. І так воно відбувалося. Нам вдавалося.

Але це був виняток. По інших територіях я знаю, що було дуже багато конфліктів. А деякі губернатори поводитися, як справжні міні-царі на територіях, вони не визнавали ніяких громад, провадили свої диктаторські кроки, які нічого спільного з інтересами людей не мали. І вони призводили до обурення, до утисків людей, до неможливості самореалізації і відповідної ситуації по невдоволенню.

– Ну, зараз певні кадрові призначення вже нової влади керівників облдержадміністрацій теж викликають незадоволення. Причому не тільки на сході, на заході також. Що з цим робити?

– Систему змінювати. Сьогодні може бути конфліктність, тому що кого б хто не призначив, завжди буде хтось казати: цей добрий, а цей поганий. Але якщо ми сьогодні зробимо систему, при якій виконавчі комітети, які наділені функціями і повноваженнями, будуть обиратися людьми на територіях, то які можуть бути конфлікти?

Обирається лідер, і цей лідер реалізовує свою програму впродовж п'яти років, наприклад. Якщо він не впорається, люди прийдуть і винесуть його з кабінету й переберуть іншого.

– Як можна людям довести, що вони справжні господарі своєї території, де вони живуть, свого міста, своєї територіальної громади?

Люди все ж таки звикли (це таке патерналістське суспільство), що все йде згори донизу. Президент, керівник облдержадміністрації, мер – це щось на зразок представника народних інтересів, умовно.

– Погоджуйтеся, що це має бути змінено?

– Так. Але у Древньому Римі міняли ціле тисячоліття.

Це величезне знущання – куди б ти не пішов, на все є тариф. Здати об'єкт в експлуатацію – від 5 доларів за квадратний метр тільки хабар

– Це в Древньому Римі. Ми сьогодні маємо інший час і швидкість життя зовсім інша. Тому сьогодні треба зробити висновки з тих систем, які сьогодні працюють.

Сьогодні о другій годині ми вже будемо збиратися з експертами з місцевого самоврядування вдруге, з Асоціацією міст, з асоціаціями різними самоврядування, з міжнародними інституціями. Вже буде напрацьований пакет рішень, які ми будемо пропонувати уряду до схвалення і далі введення у парламент.

Це закон про добровільне об'єднання громад, який дасть можливість більше заробляти разом громадам і більше мати повноважень на територіях, але добровільно, про співробітництво, про столицю сьогодні будемо обговорювати закон, тому що треба повернути столиці реальне місцеве самоврядування. І це є очевидний факт. Ряд законів, які демонтують ту централізацію, яка була.

Фактично від місцевих органів влади, від міських рад забирали функції і передавали їх державному апарату. Цей апарат вибудовував корупційні складові, і всі питання вирішувалися на територіях тільки за хабарі. Це не просто ненормально, а це величезне знущання над людьми в цілому – куди б ти не пішов, то на все є тариф. Державний акт – заплати стільки-то, паспорт громадянина України, який тобі мають видати, якщо ти хочеш, щоб він був надрукований, то є державне підприємство – будь ласка, 100 гривень заплати, тоді тобі видадуть надрукований паспорт. Здати об'єкт в експлуатацію більш-менш пристойний бізнес, який сьогодні розвиває і створює робочі місця, то від 5 доларів за квадратний метр тільки хабар. За що?

Зараз ми у сфері моєї компетенції, у тому числі і ДБК зруйнуємо цю систему зовсім, буде система, яка буде публічною, відкритою і без будь-яких тих явищ, про які я сказав. Але це тільки одиниці прикладів.

– Крим ще є частиною прерогативи в Міністерстві регіонального розвитку?

– Крим – це Україна. По-іншому я навіть не можу собі усвідомити. Я хочу зазначити одну річ. Сьогодні для центру, сходу, заходу, півдня і півночі нашої країни починається зовсім інший етап розвитку. І все найцікавіше, у тому числі для Криму, попереду.

– Якщо Крим про це дізнається.

– Це правда. У кримчан, у всіх мешканців України будуть реальні важелі впливу на своє власне життя, у них будуть механізми, які дозволять заробляти гроші, будувати дороги, садочки, ремонтувати школи, заклади культури, проводити якісь культурні заходи і так далі. Це все є інструментарієм, який найближчим часом вже отримають території. І це означає, що кожна з них має бути успішною.

Люди мають відчуття, що вони живуть у європейській країні з можливостями, як Ви сказали, свого впливу, вони обирають владу, вони задають тон. І ця влада буде повністю

підзвітна їм. А те, що там говорять про мову російську, українську і так далі, то це, як на мене, взагалі штучна проблема.

– Я дивився інтерв'ю з мешканцями Севастополя, учасниками всіх цих мітингів. Вони дійсно говорили про російську мову, говорили про свою історію, яка є для них важливою. Це все ясно.

Але була одна річ, про яку я, до речі, говорив і писав від 1991 року. Всім здавалося, що це не дуже важливо. Вони жодного разу, ніколи за 23 роки не обирали мера. І це завжди пояснювалося тут «політичними міркуванням». Навіть зараз, коли вже почалася криза у Севастополі, я почав розмовляти з колегами і казав, що у нас дійсно немає закону про Севастополь і немає мера Севастополя, то казали: це ж очевидно, це ж російська база, там має так бути, це політична доцільність.

Уявляєте собі, яке суспільство виховала ця «політична доцільність» у Севастополі? Людей, які точно розуміли, що їм не дають права взяти долю власного міста у власні руки. Навіть символічно.

– Якщо говоримо про Севастополь, буду говорити російською.

(Переклад). Знаєте, добре там, де нас немає. Але в нас є наша країна, яка може дати нам хороші можливості, а ми можемо збудувати те життя, про яке, можливо, мріяли і хотіли її збудувати, але завжди хтось нам не дозволяв цього зробити. І насправді державний апарат, який створений сьогодні за 20 років, то це апарат, який не дозволяє розвиватися Україні, а, навпаки, він її стримує. Це також треба змінювати.

Звісно, хтось вирішив, я декілька разів сам піднімав цю тему, тобто і виборів, і децентралізації влади, і створення муніципальної міліції, то мені відразу ж говорили: ви що, уявляєте, це ж розколе країну! І я завжди говорив про те, що я просто не розумію цих людей. Як може розколоти те, що дії належать народу. Тобто, народ має право це робити.

От я говорив про мову. Ми проводимо наради з того чи з іншого питання. Слухайте, частина людей розмовляє українською, а частина російською. Немає проблем, ми одне одного розуміємо. Я жодного разу не стикався з проблемою мови ні у своєму власному житті, ні на посаді міського голови, ні сьогодні вже на тій посаді, на якій я є.

– Коли ми на Раді «Майдану» обговорювали склад нового українського уряду, я занотував, що є певні посади і певні міністерства, які можна, звичайно, заміщати кадровими вакансіями, але які фактично не мають ніяких бюджетних можливостей.

І от у Вашому міністерстві об'єднані три речі. Є регіональний розвиток, є ЖКГ, є будівництво. Я ще навіть повірю, що є гроші на будівництво. Але от на ЖКГ – я собі не уявляю, де взяти зараз гроші у бюджеті навіть на реформи.

Ми живемо в країні порожньої казни.

Якщо кошти спускаємо з центрального бюджету на місцевий, ефективність використання на 30% зростає

– А звідки вона візьметься, якщо країну грабувати постійно, звідки візьмуться ресурси? У нас є дві речі, які є сьогодні принципово важливими.

Ресурси зрозуміло – на поточні видатки, на зарплати, на пенсії. Стовідсотково. Але вони нізвідки не візьмуться, якщо не буде працювати економіка. Як може працювати економіка, коли бізнес придушували, змушували платити наперед, виписували їм штрафні санкції, які вони не могли осилити, а для того, щоб вони вирішили ці проблеми, їм намагалися замінити хабарами? Ну, як буде працювати економіка? Хто сюди прийде працювати, в Україну? Ні внутрішні, ні зовнішні інвестиції.

У нас є дві речі. Перша – інституційна спроможність нашої держави. Треба змінити систему управління країною, тоді ресурси, по-перше, будуть більш ефективно використовуватися. Є загальносвітова практика. Якщо ми кошти спускаємо з центрального бюджету вниз, на місцевий бюджет, ефективність використання коштів на 30% зростає. Тобто ми, тільки передавши згори вниз, вже можемо говорити про те, що з мільярда ми зробили 1 300 мільйонів.

– А тому, що чиновник перестає бути посередником, той, який у Києві.

Кошти передаємо на території за принципом чисельності населення

– Стівідсотково.

Тепер Ви говорите про кошти. Про систему управління, регіональну політику, то я сказав, треба все максимально віддати людям на прийняття рішень на місці.

Що стосується ресурсів. От я прийшов, по міністерству десь є програма буквально мільярд гривень. Я запитую: навіщо у міністерстві акумулювати мільярд гривень? Я Вам скажу, навіщо. Для того, щоб сидів чиновник, і він вирішував, куму дати, а кому не дати. Якщо тому даємо, і він має за це подякувати, а якщо не даємо – ну, не дали, то й не дали. Я категоричний противник цього.

Я хотів би, щоб кошти на місця не розподілялися з центру, щоб вони зароблялися внизу сьогодні вже. Але, оскільки ще та система є, я запропонував (до речі, я про це говорив з прем'єр-міністром, є повна підтримка), що ми беремо мільярд гривень, якщо ми зможемо його утримати в державному бюджеті, бо насправді скарбниця пуста, ми передаємо на території за принципом чисельності населення. Кожне село, кожне селище, кожне місто отримує свій ресурс, який використовує на ті потреби, які вважає за необхідні і буде звітувати перед громадою.

– Якщо говорити про таку підзвітність, чи не побоюєтеся Ви, що в різних регіонах країни будуть по-різному з цими грішми поводитися? Який механізм, умовно кажучи, контролю? Якщо центральна влада цього механізму контролю фактично позбувається, а саме суспільство може бути десь недозрілим для такого контролю над власним чиновництвом.

Одне з перших рішень – відкрити генеральні плани всіх міст

– Треба реформувати правоохоронну систему. Всі про це знають. Але не треба вважати себе розумнішим від тих, хто живе сьогодні на територіях. Є безліч громадських організацій.

Одне з перших рішень, які ми зараз пропонуємо, – відкрити генеральні плани всіх міст, щоб не було корупційної складової в плані того, щоб вони не були прихованими, щоб вони були відкритими. Люди будуть розуміти, де і яка є вільна територія, яку можливо використовувати і під які цілі.

Те ж саме і тут. Ми передаємо кошти. Всі про це будуть знати, що ми передали там 10, 20, 40 мільйонів гривень на таку-то громаду. Далі міська рада, яку обирають люди, виконавчий комітет бере на себе відповідальність, куди ці кошти витратити. І він має про це звітувати. Фактично, коли щось купується, що коштує гривню, а купується за півтори гривні, всі це бачать, розуміють, не так можливо сьогодні це утаїти.

Але я категорично проти того, щоб ці наші застереження зупиняли процес перетворень і входження в нормальну європейську модель. Давайте змінювати закон про закупівлю. До речі, зараз Мінекономрозвитку над цим працює, щоб зробити його публічним. Давайте наділяти більше повноважень і контрольним органам для того, щоб вони слідували за недопущенням корупції. І головне – це боротися не з корупцією, а боротися з підвалинами корупції, щоб не було підстав.

– Ви спілкуєтеся з Вашими колишніми колегами, а тепер з людьми, які так чи інакше з вашим міністерством координуються. Це з мерами міст сходу і півдня. Які у них настрої? Які у них реальні можливості підтримати стабільність у своїх містах і регіонах, враховуючи фактично диверсійну діяльність, яку проводить сусідня країна там для дестабілізації ситуації в країні?

Що стосується моїх колег на сході країни, як і на заході, в центрі. Жодних сепаратистських настроїв немає

– Органи місцевого самоврядування – не військові організації. Я думаю, що стосується диверсійної роботи підготовлених спеціально для цього спеціалістів, то, зрозуміло, вони в різних площинах.

Але що стосується моїх колег на сході країни, як і на заході, в центрі (я зі всіма спілкуюся), то вони не розуміють іншого, як те, що Україна – унітарна країна, вони очікують тих змін, про які я сьогодні говорю, які задекларував уряд, і ми будемо заслуховувати на

підтримку парламент у прийнятті цих рішень. Вони хочуть нормально, якісно працювати. І ніяких сепаратистських настроїв немає, я їх не чув, усі за те, щоб Україна була єдиною, монолітною державою. Прояви якісь є, вони інсценовані. Ми це розуміємо. Але всі віддані Україні.

– А як Ви бачите сам регіональний устрій України? У Польщі, коли свого часу почалася реформа адміністративна, реформа місцевого самоврядування, там замість такої кількості областей, а це були воєводства маленькі, з'явився набір великих територій з великими функціями. І це вважається однією з найбільш вдалих реформ у Центральній Європі.

Ми підемо польським шляхом, чи все ж таки залишимося з тими регіонами, які є в нас сьогодні?

Громади об'єднуються між собою в рамках області, району, стають більш конкурентоздатними, більше отримують грошей. Кожен для себе визначиться

– Польський шлях і польська реформа були насправді дуже вдалими. І це всі визнають. Зрозуміло, що ми можемо на неї спиратися у нашому підході.

Ми не хочемо нікого штучно до чогось підштовхувати, об'єднувати. Якщо мова йде про добровільне об'єднання, то коли громади об'єднуються між собою в рамках області, району, вони зразу стають більш конкурентоздатними, вони більше отримують грошей. Це буде їхнє свідоме рішення. Я думаю, що кожен для себе визначиться.

Якщо ми говоримо про територіальний устрій, у нас сьогодні є райони. Ми можемо зупинитися на рівні району, утворити виконком району і пропонувати, наприклад, щоб сільські голови в цьому районі увійшли в склад виконавчого комітету районної ради. Це вийде таким чином баланс і врахування інтересів всього району. І це абсолютно нормально.

Далі вони можуть формувати свій районний бюджет з чіткими пропорціями, як буде розподілятися по селах. Це все можна зробити, не ділячи якісь території, а навпаки, об'єднуючи їх.

Тому в даному випадку можу сказати, що це буде вже зовсім інший рівень. Я думаю, що це має бути еволюційний підхід. Є різні варіанти, ми їх будемо пропонувати. Я думаю, що області і райони мають висловлюватися з цього приводу. І врешті-решт вносити пропозиції, які будуть реалізовані.

– Уже кілька тижнів працює новий уряд і працює у таких умовах, у яких жоден український уряд ще не працював. Порожня скарбниця, фактично військовий стан, боротьба за територіальну єдність.

Є взагалі враження того, що уряд працює, як колектив? Чи сьогодні кожен намагається на своїй ділянці вирішити ці невідкладні проблеми, які накопичилися?

– Є декілька завдань. І антикризові, які намагаємося постійно тримати на контролі, і питання, які пов'язані зі стратегією вже системних змін. Тобто, працюємо по тих напрямках. Але сьогодні між колегами всіма нормальні стосунки абсолютно, один одному готові допомагати. Що стосується мене, то 24 години на добу я готовий допомагати колегам у тих питаннях, у яких я можу.

– Не здається зараз у Вашому міністерстві взагалі завдання регіонального розвитку якимось другорядними перед тими проблемами, які зараз вирішує Міноборони, МЗС, МВС, СБУ. Ви ж могли готуватися до одного, коли приймали пропозицію обійняти ці посади, а виявилася зовсім інша ситуація?

– По-перше, я не готувався до посади.

– Я маю на увазі, щодо інших завдань.

– Для мене посада – це інструмент. І для мене не дуже важливо, де я буду після того, коли я зроблю те, що очікує сьогодні суспільство, спільно зі своїми колегами, з експертами, з урядом і з парламентом.

Немає другорядних питань у країні. Немає! Кожне міністерство, яке ми візьмемо сьогодні, є першочергове завдання. Наше спільне завдання – територіальна цілісність і безпека.

I, безумовно, недопущення тієї агресії, яку ми сьогодні маємо. А всі інші завдання дозволяють структурно змінити саму країну, зробити її сильною. От над цим ми сьогодні працюємо.

– А Україна взагалі здатна зупинити цю агресію, як держава? Яке Ваше враження? Тому що до влади, як Ви знаєте, зараз дуже багато претензій, що вона не робить, що вона не захищається, що вона не може скласти реальний план дій.

– Це добре, що до влади завжди є претензії. І так має бути, напевне.

Я можу сказати, що відповідні міністерства, уряд у цілому і посадові особи, які покликані і мають повноваження до врегулювання цієї ситуації, роблять усе залежне від себе, у тому числі спільно з нашими європейськими партнерами, світовими партнерами, щоб та окупація, ескалація конфлікту була зупинена, і ми повернулися до діалогу.

Я ще раз хотів би зазначити, що Україна – абсолютно мирна країна. В Україні не загрожує жодній нацменшині чи жодній людині якась надумана небезпека. Ми готові до діалогу з Російською Федерацією, ми готові співпрацювати, ми готові на засадах дружби, взаємної поваги, рівності взаємодіяти. І тут немає проблем. Це наші сусіди. І є багато спільних речей.

Але до чого ми не готові? Ми не готові до агресії, яку всі відчувають сьогодні.

– Ви людина незалежна від провідних політичних сил, які сьогодні сформували уряд чи підтримують уряд. Все ж таки, коли Ви дивитеся на їхню діяльність, наскільки цей уряд відчужений від партійних задач? Так чи інакше в уряді є дві політичні сили, які, очевидно, будуть мати своїх кандидатів на посаду президента України, і вони не можуть навіть у таких умовах забувати про ці майбутні інтереси. Як це позначається на роботі уряду?

– Я не є заполітизованою людиною. У цілому ніколи не був заполітизованим. Я поки що не відчуваю якихось політичних протидій.

Я ще раз наголошую, що кожен має зрозуміти: неважливо, ким він буде в цій країні, важливо, якою буде країна. От коли кожен це усвідомить, це не високі слова, і це слова, які не належать мені, це слова, які я сповідаю, це принцип, який я сповідаю, тоді ми знайдемо відповіді на багато питань.

Якщо кожен буде думати, хто займе яку посаду, то все закінчиться тим, що цих людей просто не буде у владі. І люди будуть абсолютно праві.

– Ось це те, що кожен має зрозуміти, – це стосується і призначення відомих, так би мовити, українських бізнесменів, олігархів керівниками облдержадміністрацій?

Була можливість – власний літак і переїхати в іншу країну. Олігархи прийняли відповідальність на себе. А далі – дамо оцінку їхнім діям

– А що у цьому поганого?

Я хочу сказати, що оцінку їхній дій на цих посадах дасть суспільство. Але хочу зазначити одну річ. У них була можливість – це власний літак і переїхати в іншу країну, а там чекати, що відбудеться в Україні. А вони (олігархи – ред.) прийняли зовсім інше рішення. Я можу сказати, що рішення людей, які приймають відповідальність на себе, я поважаю завжди. А далі – дамо оцінку їхнім діям.

– Чи не виникне олігархічна система на місцях у результаті?

– З олігархічною системою треба боротися. Я вважаю, що можливості великого капіталу чи великого бізнесу втручатися в загальнополітичні проблеми країни – це завжди погано. І я думаю, що кожен у тому числі має зрозуміти, де його роль і функція з точки зору нормального, цивілізованого життя. Бізнес має займатися бізнесом. А розвивати економіку і робити це в максимально конкурентному середовищі.

– Підсумовуючи нашу розмову, я так розумію, що ми маємо все ж таки якимось відбудувати країну, в якій і представники великого бізнесу, так і звичайні наймані робітники, так і політичні діячі будуть саме громадянами з рівними правами.

Ми відбудуємо країну

– Ми відбудуємо країну.

– Це обіцянка віце-прем'єра України, міністра регіонального розвитку, ЖКГ та будівництва.

Я вважаю, що саме реформи на місцях мають змінити країну насамперед. А все інше має, так би мовити, додатися до ось цих прав громадян у кожному своєму місті, селищі і регіоні.